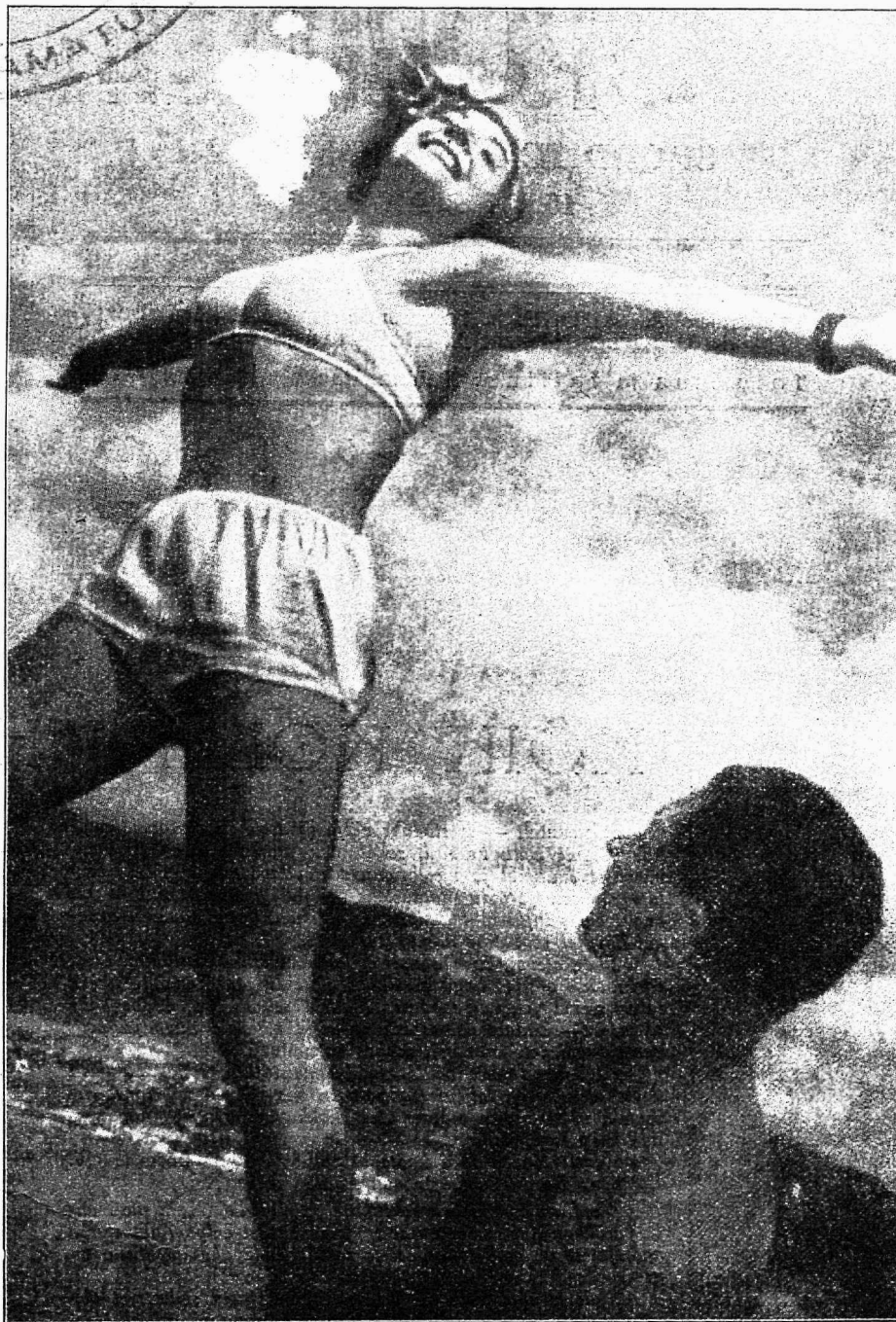

EESTI

25

S

PORDILEHT

NR. 8

AUGUST

1935

EESTI SPORDILEHT

SPORDITEADUSLIK KUUKIRI

16. AASTAKÄIK

Nr. 8 AUGUST 1935

Toimetaja: A. ADORF. Toimkond: mag. E. Grünberg,
dr. E. Kirschenberg, A. Kleinberg ja T. Muru.

Toimetus ja jaotus: Tallinn, Raekoja pl. 9, tel. 444-28

KÕIK KOLM ÜHES JAAMAS

Salgamatult — Eesti läks välja kindlale ja vastuvaidlemata võidule Balti turniiril, sellel meie kolme Balti riigi omavahelisel suurimal ja meie rahvaid huvitavamal jalgpalli aastasündmusel. Võidu lootusteks — jällegi salgamatult — oli kaaluvaid põhjuseid küllaldaselt. Nimelt: meie olime käesoleval hooajal seni ilma n.-n. häbiplekita.

Tõde olevat, et maailmas ei leiduvat ühtki õnnelikku. Veel enam tõde on, et kogu maailmas ei leidu ühtki endaga täiesti rahul olevat jalgpalli-rahvast. Näiteid selleks on odavas üle külluses — diktaatorist orjani, milliseid mõisteid tuleb jalgpalli paremusvahedele vastavalt ümber kohandada.

Algame: Itaalia võitis maailmameistrivõitlusi, kuid faktiliselt kaotas selle veidi hiljem Inglismaale, kes jälle omakorda ei söanda võtta osa sagedasematest kokkupuutumistest kontinentide kõigi tugevamatega.

Edasi: tänava Läti kaotas Rootsile 0:4 ja Soomele 1:4. Lõppeks: Leedu kaotas tänava Lätile 1:6.

Need on kõik vanad ja tuntud resultaadid. Kuid alati uus ja päevakorral olevana on see: kes nendest eelpool nimetatud kaotajatest on oma laias massis rahul nende „häbiplekiliste tagajärgedega“.

Meie kirume, kõik me kirume, kõnelemata sellest, et oleme õnnetus — vähemalt tulevase hooaja alguseni, millal algame jälle uute lootustega. Kibedus ja õnnetus tunduksid ja tunduvadki eriti valusatena siis, kui ollakse väljas rohkem võidule ja vähem spordile endale.

Argu unustatagu, kui tahetakse olla hea sportlane, seda miljardkordselt väljendatud kuival mõistuslikku: jalgpall on kindlusetuse hülgav mäng.

Kui nüüd oodati Eesti võitu, siis sportlikult võetuna nagu endasmõistetavalt ikka selle reservatsiooniga, et see võit ei ole kindlam kõigest.

Eesti jäi kolmandaks ja viimaseks, kuid seda tihedas ja teravas konkurentsis, mis elamusena ei ole hõlpsasti unustatav.

Oelgu need, kes tahaksid suuri ja lohmakaid etteheiteid teha meie meeskonnale, kuivõrd siis õieti nende arvates kolmas oli finišis esimesest maas?

Meie arvamine on, et seda turniiri annaks võrrelda 100 m jooksuga, kus lint purustatakse rind-rinnaga ning kus edasi stopperite ajad võistlejaid ei eralda üksteisest ning kus veel edasi võitjate selgitamiseks tuleks hädatarviliselt võtta appi foto-plaat.

Kuid jalgpallis ja Balti turniiril, nagu nägite, lugesite ja kuulsite, oli teisiti. Seal otsustas väravate tasakaal või üksnes üks eduvärav. Nii palju on aga täiesti kindel ka kõigile etteheitjatele, kui neid siiski peaks veel leiduma, et üks värav — see on ühe matši kohta ja eriti suure turniiri kohta väga ilmselt õnnelementi sisaldav.

Kui küsimus on nüüd seega viidud välja õnne ja õnnetuse alusele, siis ei tähenda see kaugelki veel seda, et Eesti kaotust saaks panna üksnes õnnetuse arvele.

Meie ei mängi veel küllalt hästi. Igatahes veel mitte nii hästi, et oma kodus suudaksime võita ladusalt, välja lülitanud seejuures õnne ja õnnetuse.

Unustada ei ole seda, et meie mitte üksnes jalgpalli, vaid muudelgi aladel vähemalt endamisi ollakse veendunud meie natuke eneseuhkes paremusel meie lõunapoolsete heade ja seega ühtlasi suure visadusega võistlejate naabrite üle.

Saldo sellele jutule on see, et nüüd ja veel enam edaspidi võiks igapäev Balti kolmest rahvusest lahedasti oma valikul ja ühesuguseid võiduansse omades olla eestlase asemel, kas lätlane või leedulane ja vastupidi.

Turniir andis resultaatideks: Eesti-Leedu 1:2, Leedu-Läti 2:2 ja Eesti-Läti 1:1.

Leedet tuleb eriti kamraadlikult tervitada sel puhul, et ta nüüd esmakordselt võitis Balti karika.

Nüüd oleme kõik kolm ühes jaamas.

TOOMAS KIIVI.

JAAPANLASED HELSINGIS.

Ülemine rida vasakult: Y. Asakuma, H. Tanaka, M. Suzuki, S. Nishida, M. Taniguchi, S. Ohye, M. Jazava, M. Oda, M. Harada; all — K. Oshima, K. Kikumoto, K. Aschi, K. Murakoso, K. Murasha, S. Nagao, T. Murakami, N. Tajima.

Koos jaapanlaste ja ameeriklastega võistlesid Helsingis ka kolm meie kergejõustiklast: K. Annamaa, A. Erikson ja E. Ärman.

A. Adorf

Hinnangut ja arvusiid väljalit ja rajalit

Ajavahemikul E. Spordilehe juulija käesoleva, s. o. augustikuu-numbri ilmumise vahel on toimunud rida suuremaid võistlusi. Eesti-Läti-Poola kolmikmaavõistlus, Eesti-Soome kohtamine, Budapesti üliõpilasmängud ja osavõtt Soomes korraldatud rahvusvahelistest võistlustest on toonud rea uusi tänavusi kui ka Eesti rekorde. Maavõistluste kohta on peatatud käesolevas numbris mujal pikemalt, sellepärast piirdume siinkohal teistel võistlustel.

Kuendatel üliõpilaste maailmavõistlustel oli Eesti esindatud viie kergejõustiklasega, kellest kolm tulid punktidele neljal alal. Suurima töö tegi kuulitõuke-euroopameister A. Viiding, kes 15.38-ga tuli suure sentimeetrite vahega teiste ees akadeemiliseks maailma-meistriks ning lisaks hankis veel neljanda koha kettaheitel. G. Sule tänavu oma tippvormi tõusmata leppis odaviskes kolmanda kohaga, kaotades sakslasele Stöckile ja teiskordselt poolakale Lokajskile. Positiivselt suurim üllatus oli R. Toomsalu punkt 100 m-is, mille ta tõi kuenda koha omandamisega. See oli esmakordne suuritel rahvusvahelistel võistlustel, kus eestlane tuli sprintides punktile. Kuid tõeli-

selt suurepärase maigu R. Toomsalu saavutusele annavad mehelt eeljooksudes saavutatud ajad. Need olid 10,8 ja 10,7 viimane neist tunduvalt parem Eesti ametlikust rekordist. R. Toomsalu on tänavu seega kolm korda joosnud alla 11 sek.

Rahvuste järjekorras tuli Eesti Budapestis üheksandaks, mis seda märkimisväärsem, et selleks vajalike punktide arvu ajas kokku ainult kolm meest. Ülejäänud kahel — O. Eriksonil ja E. Ärmanil — ebaõnnestus, mis oli pettumuseks. Mitte niipalju sellepärast, et nad ei tulnud punktile, vaid et tagajärjed olid nilgelad.

Enne Budapesti ja kolmikmaavõistlust võistlesid K. Annamaa, O. Erikson ja E. Ärman Soomes, kus kaks esimest platseerusid (vasaraheitel ja kettaheitel) teistena ning viimane saavutas teivashüppes 3.80.

Kuu aja vältel on tublisti paranenud tippsaavutused ja ka kümne parima keskmine. Et kõigil aladel pole siiski veel saavutatud l. a. tase samal ajal, siis on see seletatav, et tänavu on puudnud Eesti Mängud, mille kergejõustiku-osa l. a. tõi rohkesti häid resultate keskmise tagajärje tõstmiseks. Tippsaavutused siiski on märgatavalt paranenud. Toome ees-

kätt nende tagajärgede nimekirja, mis Soome punktide-tabeli alusel ületavad 800 punkti:

kuul — A. Viiding	15.61	990
vasar — K. Annamaa	53.07	975
kõrgus — A. Kuuse	1.94	960
100 m — R. Toomsalu	10.7	934
oda — G. Sule	66.68	925
ketas — O. Erikson	46.66	921
ketas — A. Viiding	46.12	903
3000 m — E. Prööm	8.47,4	899
100 m R. Sams	8.47,6	898
oda — A. Klumberg	63.60	857
1500 m — A. Jürlau	4.05,8	854
5000 m E. Prööm	15.30,6	852
kolmik — N. Küttis	14.43	846
kaugus — E. Tamm	7.15	844
kuul — J. Suuk	14.27	844
800 m — A. Jürlau	1.58,4	834
kaugus — R. Toomsalu	7.11,5	833
1500 m — E. Prööm	4.07,8	832
10.000 m — A. Peterman	32.35,6	831
kuul — O. Erikson	14.13	829
ketas — P. Määrts	43.68	824
kuul — R. Schmidt	14.06	822
5000 m — R. Sams	15.41,6	820
1500 m — K. Fatal	4.09,0	819
teivas — E. Ärman	3.80	818
kaugus — N. Küttis	7.05	817
100 m — V. Rattus	11,1	814
kaugus — E. Lilienthal	7.03	812
1500 m R. Sams	4.09,8	810
kuul — A. Kreek	13.93	809

1500 m — F. Dunkel 4.10,8 800
ketas — E. Lilienthal 42.90 800

Läinud kuul 26, nüüd aga 32 vähe-
malt 800 punktiga hinnatavat tule-
must. Üle 900 punktiga hinnatavaid
tulemusi on juure tulnud kolm.

Võrreldes juulikuuga on tänavused
Eesti rekordid jäänud parandamata
ainult 3000 m-is, kettaheitel ja oda-
viskes. Korratud on kaugushüppe re-
kordi.

Toome alljärgnevalt kümne kesk-

mine tagajärg 22. juuliks (klambrites
kogu l. a. keskmise): 100 m — 11,25
(11,17), 200 m — 23,91 (23,26), 400 m
— 52,79 (52,46), 800 m — 2.04,16
(2.01,85), 1000 m — 2.43,8 (2.40,8),
1500 m — 4.12,88 (4.11,12), 3000 m
— 9.16,44 (9.15,48), 5000 m —
16.12,7 (15.59,4), kõrgus — 1.77,9
(1.78,1), kaugus — 6.90,3! (6.85,7),
kolmik — 13.62,8 (13.68,2), teivas —
3.45,6 (3.52,4), kuul — 14.02,8
(14.10,7), ketas — 42.73,9 (43.86,2),

oda — 60.09,8 (60.95,2), vasar —
32.02,9 ja raskus — 14.61,6 (15.03).
Märkusena olgu öeldud, et arvestami-
sel ja all viie parima tabelis on välja
jätetud varemates numbrites ilmunud
B. Lille ja E. Lipu 200 m tagajärjed,
sest Virumaa instruktoriga E. Rähna
teatamisel olevat distants tegelikult
olnud mitu meetrit alla 200 m.

Viis parimat 22. augustil s. a. olid
järgmised:

	I	II	III	IV	V
100 m . . .	10,7 R. Toomsalu, Kalev.	11,1 V. Rattus, ÜENÜTO.	11,2 J. Toomre, Kalev.	11,2 E. Susi, Jõhvi ÜENÜ.	11,2 R. Jõgi, Nõmme ÜENÜ.
200 m . . .	22,8 R. Toomsalu, Kalev.	23,2 V. Rattus, ÜENÜTO.	23,4 J. Toomre, Kalev.	24,0 F. Ütt, ASK.	24,2 A. Hirv, Kalev.
400 m . . .	51,8 F. Ütt, ASK.	52,0 V. Nesterov, ASK.	52,4 G. Beckman, ASK.	52,5 V. Rattus, ÜENÜTO.	52,7 J. Lunter, Pärnu SK.
800 m . . .	1.58,4 A. Jürlau, Kalev.	2.00,6 K. Fatal. Tall. PS.	2.01,8 E. Prööm. Tall. PS.	2.02,3 F. Dunkel, Kalev.	2.04,5 H. Laas, Vaprus.
1500 m . . .	4.05,8 A. Jürlau, Kalev.	4.07,8 E. Prööm, Tall. PS.	4.09,0 K. Fatal, Tall. PS.	4.09,8 R. Sams, ÜENÜTO.	4.10,8 F. Dunkel, Kalev.
3000 m . . .	8.47,4 E. Prööm, Tall. PS.	8.47,6 R. Sams, ÜENÜTO.	9.12,8 A. Peterman, Vaprus.	9.18,6 F. Dunkel, Kalev.	9.20,4 J. Anier, Tartu Kalev.
5000 m . . .	15.30,3 E. Prööm, Tall. PS.	15.41,6 R. Sams, ÜENÜTO.	16.06,0 J. Anier, Tartu Kalev.	16.12,0 A. Peterman, Vaprus.	16.21,8 R. Resnis, Nõmme ÜENÜ.
10.000 m . . .	32.35,6 A. Peterman, Vaprus.	33.16,0 J. Anier, Tartu Kalev.	34.06,8 K. Kiili, Kalev.	34.48,6 E. Martin, Kalev.	35.11,4 V. Lulla, Tartu Kalev.
110 m. tõkk.	16,3 E. Rähn, Kalev.	16,5 A. Paluvere, Kalev.	16,6 G. Beckman, ASK.	16,9 A. Kuuse, ÜENÜTO.	16,9 A. Hirv, Kalev.
Kõrgus . . .	1.94 A. Kuuse, ÜENÜTO.	1.80 A. Landberg, Kalev.	1.80 E. Järvson, Tartu Kalev.	1.80 G. Schmidt, ESS.	1.75 G. Sule, ASK.
Kaugus . . .	7.15 E. Tamm, Kalev.	7.11,5 R. Toomsalu, Kalev.	7.05 N. Küttis, ASK.	7.03 E. Lilienthal, Narva PS.	6.86 E. Rähn, Kalev.
Kolmik . . .	14.43 N. Küttis, ASK.	13.98 E. Järvson, Tartu Kalev.	13.97 A. Raska, ASK.	13.85,5 R. Toomsalu, Kalev.	13.54 E. Armi, Kalev.
Teivas . . .	3.80 E. Ärman, ASK.	3.70 J. Erna, Kalev.	3.51 H. Koik, Sakala.	3.50 H. Kobbin, Ambla SR.	3.50 R. Kiipsaar, ASK.
Kuul . . .	15.61 A. Viiding, Tall. PS.	14.27 J. Suuk, Tall. PS.	14.13 O. Erikson, ASK.	14.06 R. Schmidt, Valga ÜENÜ.	13.93 A. Kreek, Läänela.
Ketas . . .	46.66 O. Erikson, ASK.	46.12 A. Viiding, Tall. PS.	43.68 P. Määrits, Valga ÜENÜ.	42.90 E. Lilienthal, Narva PS.	42.46 E. Persim. Peravalla ÜENÜ
Oda . . .	66.68 G. Sule, ASK.	63.30 A. Klumberg, Kalev.	60.63 A. Mägi, ASK.	60.62 J. Laidvere, Tartu Kalev.	58.88 H. Puistama, Vaprus.
Vasar . . .	53.07 K. Annamaa, Tall. PS.	32.54 A. Teearu, Tall. PS.	32.00 J. Suuk, Tall. PS.	31.90 A. Liinar, Kalev.	30.93 E. Lilienthal, Narva PS.
Raskus . . .	17.58 K. Annamaa, Tall. PS.	15.66 K. Teearu, Tall. PS.	15.60 J. Neuman, Tall. PS.	15.23 J. Suuk, Tall. PS.	14.50 A. Tuhk, Kuussaare EHS.

Tõstjatega Rootsis

Sõit tõste-rahvusmeeskonnaga Rootsi kujunes teatud määral ka õppereisiks. Kõlab küll kurioosumina, et Eestil kui vanemal tõstesportidimaal, on Rootsil midagi õppida. Õienduseks olgu lisatud, et õppida Rootsilt võis seda, kuidas paremini propageerida, levitada ja organiseerida tõstesporti.

Võib öelda, et tõstesport on Rootsis paremal järjel kui meil. Selleks on kaasa aidanud Rootsi suur spordiorganiseerimise oskus. Aastat 5—6 tagasi seadsid rootslased eesmärgiks ka oma tõstesport viia maailmaklassi ja sest saadik on alanud vägev propaganda. On välja töötatud eriline propagandamärk, mis maksab 25 ööri ja mida võib omandada igaüks. Vähem kui aasta tagasi töötati välja veel teine märk, nimelt kullatud propagandamärk. Selle võib 2 krooni eest omandada igaüks, kes kahe käega tõstab üles oma keharaskuse või ühe käega pool keharaskust. Märki asutamise eest saadik on neid välja antud juba üle 5000! Märki omandamine huvitab ka neid, kes muide ei tegele tõstesportidiga, kuid nüüd tahtsid nad näha, kas suudavad tõsta oma keharaskuse. Tõstesport leidis rahva hulgas uusi poolehoidjaid ja tuli juure ka uusi tõstesportlasi.

Rootsi tõstekantsiks on Kalmar. Eesti vastu esinenud rahvusmeeskonnast oli 4 meest pärit Kalmarist ja ainult — keskaalumees — väljaspoolt, nimelt Lindköpingist. Võib-olla sõltub Kalmari tõstesportid-edu suuresti ka sellest, et Kalmaris on tuline tõstesportid õhutaja, vanapoolne härra Johansson (eesnime kahjuks unustanud). Ta on tõstesportid alal Rootsi populaarseim mees, kellel suur mõju. Ta on ühtlasi tõstesportid mätseeniks, kes annetanud suuri summasid selle ala paremaks arendamiseks. Käib tõstjatega igal pool kaasas ja viibis ka Stokholmi maavõistlusel.

Seni on Rootsi pidanud maavõistlusi peamiselt Daaniga. Maavõistlus Eestiga ei ole neile rinde laiendamiseks. Kuid rootslastel on veel laiaulatuslikumad kavatsused. Lähemal ajal tahavad nad võistelda ka Lätiga ja pärast seda, võib-olla veel käesoleval aastal, korraldada suur tõsteturniir, millest võtaksid osa kõik Skandinaavia ja Balti riigid. Eesti poolt andsin seks põhimõttelise nõusoleku. Sageaste ja suureulatuslike võistluste korraldamine on veelkordseks tõenduseks Rootsi spordiarendamise oskusest, millest tuleb võtta eeskujuna ka meil. Parimaid teid teatud spordi ala propageerimiseks ja arendamiseks on ju just võistlused.

Maavõistlust Eestiga võtsid rootslased väga tõsiselt. Paar kuud enne seda kutsusid nad Saksast treeneri — Reissi, kelle juhtimisel kõik paremad tõstjad viibisid ühekuises internaadis. Treeniti v a b a s loodusel. Nägin hulgaliselt fotosid, mis kujutasid, kuidas tõstjad sikutasid kange kuski metsavilus või mujal vabas looduses. Internaadis viibimisest olid Rootsi rahvusmeeskonna liikmed kõik pruuniks põlenud. Meie mehed olid aga kontrastselt täiesti valged. Imestusega küsiti, kus siis Eesti tõstjad on treeninud.

Tehniliselt võib rootslasi pidada alles lihvimatuiks. Maavõistlusel oli neil palju ebapuhtaid tõsteid. Ma võin öelda, et kui rootslaste tõsteid oleks piinlikumalt kontrollitud, siis iga rootslase kogusumma oleks olnud 5—10 kg väiksem. Siis oleks Eesti võitnud kilogrammide kogusummaga, kuid mitte punktidega.

Peakohtunikuks oli eestlane Tiitus, omaaegne maadleja. Nüüd on ta rootsistunud. Peale tema olid kohtunikeks rootslane Nyman ja nende ridade kirjutaja. Kui keegi kohtunikest mõnd tõstet vastu ei võtnud, siis tõstis ta üles väikese punase ketta, tõstet aga kinnitades — valge. Mul tuli sageli rootslaste tõstete puhul

näidata punast ketast, kuid teised kaks kohtunikku võtsid tõste siiski vastu. Alles hiljem panin tähele, et Tiitus hakkas hääletama minu järgi, viivitades seni ketta tõstmisega kuni oli näinud minu ketast. Pean tähendama, et minust sõltuvalt oleks keskaalus võinud mõlema, nii A. Mälli kui ka S. Lindebergi, kogusummad tulla võrdsed. Surumises ma nimelt ei kinnitanud A. Mälli 92,5-kg-list tõstet, kuigi rootslasest kohtunik oli vastupidisel arvamisel. Kuid tema oli A. Mälli seljataga, mispärast ta ei saanud näha, et mees tõste sooritamisel ajas selja liialt taha. A. Mälli tõste vastuvõtmine poleks siiski toonud Eestile võitu ega ka viiki. Punktid oleksid jagunenud 2½:2½ üksnes sel juhul, kui võrdne oleks olnud ka keskaallase kehakaal. Kuid enne maavõistlust kaalumisel oli A. Mällil ainult ½ kg alla kaalu ülemmäära, rootslane aga 2½ kg. Nii et punktide viigilise vahekorra puhul oleks võidu vastavalt varemalt kokkulepitud tingimustele saavutanud siiski Rootsi.

Rootsi publik, keda maavõistlusel oli 4—5 tuhat inimest, pidas end üles väga sportlikult. Kuigi ma sageli ei võtnud vastu rootslaste tõsteid, ei kuulnud ma publikult vähimatki nurinat. Minu, kui kohtunikuga, oldi täiesti rahul. Hiljem kuulsin maavõistluste puhul daanlastega, on rootslastel alati olnud suuri vaielusi ja arusaamatusi tõstete vastuvõtmise kohta.

Rootsi võitis 3:2. Peab ütlemä, et Eesti meeskond võistles harjumata oludes. Võistlus korraldati Tivolis lahtise taeva all. Meie tõstjad on aga harjunud ja võistelnud üksnes kinnises ruumis. Nüüd puudus aga

O.-Ü. „ESTO“

TALLINN,

PIKK TÄN. 47.

TELEF. 444-22.

KÕIK SPORDITARBED

täielises valikus soodsate hindadega.

**MOODSAD KLEIDIRIIDEID,
PARIMAD COTTON-SUKAD,
SPORTLASTE LE DÕIMCE-
MISE TRIKOOSID JNE. JNE.**

**^A/_s O. KILGAS
VABRIK — TALLINNAS**

meestel ülal n.-n. toetuspunkt ja, nagu mehed rääkisid, hakanud neil tõste sooritamise ajal pea ringi käima. Mehed ei saanud end kontsentreerida paremateks tõsteteks. Ka oli meil maavõistluse-ettevalmistus niigel, mis omakorda sõltus majanduslikest tingimustest.

Paheks Stokholmis oli veel see, et rootslased võistlejate kaalumise suhtes ei pidanud kinni rahvusvahelistest määrustest. Määrus, mis nõuab kaalumist 2 tundi enne võistluse algust, polnud rootslastele nähtavasti üldse teada. Meie mehed ei teadnud oma kaalu ja olid sunnitud end näljutama. Kaalumise toimus 1—1½ tundi enne matshi tivalis, nii et ei jatkunud aega hotelli tagasiminekuks ja keha kinnitamiseks.

Rootslased võitsid meid peamiselt surumisega, mis neil kõige paremini arenenud. Rebimises olid eestlased paremad, tõukamises aga peagu võrdsed. Rootsi liit pani välja rändauhinna, mille omandamiseks tuleb kaitsta 2 korda järjest või 3 vaheldumisi. Järgmine maavõistlus peetakse 1936. a. kevadel Tallinnas. Ennustan sel puhul Eesti kindlat võitu. Eeskätt saavad meie tõstjad paremini ette valmistuda ja, teiseks, Tallinnas on piinlikum kontroll tõstete kohta. Rootslaste ebapuhtad tõsted Tallinnas läbi ei lähe ja eestlased on

tehniliselt peagu täiesti puhtad. Nad kas teevad päris puhta tõste ja kui ei, siis on tõste täiesti vastuvõtmatu. Vahepealseid tõsteid meie mehed ei harrasta.

Tänavu näib kujunevat tõstjatele võistluste rohkuse mõttes õnnelik hooaeg. Vast veel sel aastal tuleb suur turniir Rootsis, kevadel on maavõistlused Läti ja Rootsi jaoks ja vast veel mõned võistlused. Võib olla saab asja maavõistlusest Soomega, kes Rootsi esikujul on hakanud rohkem tähelepanu pöörama tõstesportidele. Muuseas öeldud viibis Eesti-Rootsi maavõistlusel õppe-eesmärgiga kaks Soome tõstjat, kelle saatmine läinud maksma 1000 soome marka.

Mis veel Rootsis silma torkas, oli see, et tõstesporti harrastavad üksnes selle ala jaoks asutatud klubid. See võimaldab ala paremat arendamist. Ka meil on mõlgutatud mõtteid tõstmise harrastamiseks spetsiaalse klubi asutamisest, kuid majanduslikud tingimused takistavad. Meil pole mätseene, kes ohverdaksid rahasid tõstesporti arendamiseks. Loodame paremate võimaluste tekkimist tulevikus.

Rootsis pidasid eestlased kaks võistlust: 11. aug. Stokholmis maavõistlus ja 13. aug. Kalmaris linnavõistlus. Viimasel, mis korraldati kinnises ruumis, tõstsid eestlased 40 kg võrra parema kogusumma, võites Kalmari nii kogusummaga kui ka punktidega — 3:2.

Maavõistluse tehnilised tulemused olid:

Sulgkaal:

Leo Miller, Eesti	70	75	105	250
Hugo Wernlund, Rootsi	67,5	77,5	100	245

Kergekaal:

Sture Karlson, Rootsi	85	97,5	120	302,5
Rubin Teitelbaum, Eesti	82,5	85	115	282,5

Keskkaal:

Stefan Lindeberg, Rootsi	92,5	95	130	317,5
Alfred Mäll, Eesti	90	95	130	315

Poolraskekaal:

Reinhold Pettersson, Rootsi	97,5	100	130	327,5
Karl Oole, Eesti	82,5	100	125	307,5

Raskekaal:

Arnold Luhaäär, Eesti	110	105	150	365
Frank Karlsson, Rootsi	95	100	140	335

K o g u s u m m a d: Rootsi 1525, Eesti 1520 kg.

Kalmaris olid tulemused:

Sulgkaal:

Leo Miller, Eesti	77,5	80	107,5	265
Hugo Wernlund, Rootsi	77,5	77,5	100	255

Kergekaal:

Sture Karlsson, Rootsi	87,5	97,5	125	310
Rub. Teitelbaum, Eesti	82,5	87,5	115	285

Keskkaal:

Alfred Mäll, Eesti	90	95	130	315
Sven Karlsson, Rootsi	90	97,5	125	312,5

Poolraskekaal:

Reinh. Petterson, Rootsi	95	100	130	325
Karl Oole, Eesti	87,5	100	132,5	320

Keskkaal:

Arnold Luhaäär, Eesti	110	115	150	375
Frank Karlsson, Rootsi	95	107,5	130	332,5

K o g u s u m m a d: Eesti 1560, Rootsi 1535 kg.

SUUR PINGUTUS

ÜLEELAMUSTEST SUURTEL MATSCHIDEL

On väljaspool kahtlust, et tennis kuulub nende spordialade hulka, mille harrastamine nõuab suurimat pingutust. Pingutus, mida üle elatakse turniiridel, on mitte üksnes füüsilist, vaid ka vaimset laadi. Sõbrad on sageli mulle öelnud, et ma näevat välja väsinuna ja ülepingutatuna, kuid alati olen neile vastanud, et mu välispidine väljanägemine pole veel midagi, võrreldes sellega, mida elan üle seesmiselt. Asi ei puutu üksikut matschi — selle eel leitakse ikkagi mahti puhkuseks. Kuid kui mitu tõsist matschi järgneb üksteisele, siis pingutus kasvab, nii et raske on sellest vabaneda.

Kes on käinud tennisematschidel, need on kahtlemata kuulnud, kuidas pealtvaatajad arvustavad mängijaid. Need arutelud on sageli naiivselt naljakad. Kuid, tahaksin teada, kas nende seas, kes teevad igasuguseid märkusi mängijate füüsilise olukorra, temperamendi ja muude „puuduste“ kohta, leidub ka sääraseid, kes lähemalt järele mõtelnud selle vaimse pingutuse üle, mida mängija tunneb võistlustel. Ükskõik mis valdkonda kuuluv geenius on alati temperamentne ja närviline, vastasel korral ta nagu polekski geenius. Nimitelt see pingutatud närvisüsteem tõstabki ta sellele kõrgusele, mille ta saavutanud. See seadus on täiel määral kehtiv ka tennisel. Kui inimene tahab saada tšempiooniks ja mängida 15.000 vaataja ees, siis peavad ta närvid olema pinguli.

Sageli räägitakse, et tennisistid on temperamentned. Palun uskuda, et kui mängija on pingutuse küüsis, mida surub peale osavõtt Wimbledonis või Daviscupi võistlustest, siis on ta täiel määral selle mõju all ja ta närvid on niivõrd pinguli, et igasugused temperamentsed ülesastumised on vältimatud. Enamikul juhtudel pole nad sihilikud, mida raskem neid ka vältida. Olen täiesti veendunud selles, et kui tenniselväljakul asetleidnud väikesed intsidendid ülespuhumise asemel surnuks vaigitaks, siis oleks see mänguarengule tunduvalt kasulik.

Viimase viie aasta jooksul olen vast rohkem kui

keegi teine osa võtnud esmaklassilistest võistlustest. Kuid kui palju olen saanud märkusi oma temperamendi ja ettevaatamatult lendu lastud sõnade pärast!

Kuid pingutus, mida tuntakse Davisvõistlustel, on niivõrd suur, et ta tahes-tahtmatult peegeldub temperamendis. Näiteks meie paarismängu ekspert Pat Hugges närveerib Davisvõistlustel nii kohutavalt, et tal kaob söögiisu ja ta ei saa süüa. Benny Austin hulgub ringi või sukeldub raamatu lugemisse, et aga eemale peletada kõik mõtted sellest suurest katsumisest, mis tal seisab ees.

Mis puutub isiklikult minusse, siis minu pinguli olek enne Davisvõistluste hoopis erinevat laadi. Oma mängustiili juures pean ma end enne matschi viima säärasele ärevasse meeleolu, et „kuratki mind ei tahaks“. Teiste sõnadega öeldult, pean jõudma säärasele olukorda, millest järgmine samm edasi tähendaks märatsemist. Nii olen ma juba mitu päeva enne suursündmust ärritatud viimse võimaluseni, suutmata rahuneda.

Lubage mul pakkuda ettekujutust minu tennisekarjääri kahest tähtsaimast sündmusest.

Esimene neist leidis aset 1933. a. Pariisis. Austin võitis Merlini ja mina sain suuri vaevu pärast viendat setti jagu Cochet'ist. Pärast seda matschi, rutates treppi mööda riietusruumi, ma esmakordselt oma elus langesin minestusse.

Daviscup oli peagu võidetud. Järgmised 48 tundi olid väljakannatamatud. Võit tähendas nii palju Briti tennisel ja ka meile endile, et meie vaevu saime jagu endist. Kunagi ei unusta ma Austini-Cochet' matschi võistluste viimasel päeval. Alul ta võitis, pärast kaotas... Me olime säärases ärevuses, et kord Hugges, kord Lee istus esimesse ritta, et julgustada Austini. Proua Austin rikkus sel päeval mitu paari kindaid.

Nagu tavaliselt, saadeti minu järgi pärast esimest setti. Riietusin ja läksin välja paari palli tegemiseks. Entusiasm Austin-Cochet matschil oli küündinud säärase piirideni, et publik lausa märatses. Ma ei suut-

E. K. T.

nud jääda kohale ja mind pandi autosse ning sõidutati Bouloni metsa. Kuid ka sinna, puude alla,ustus rahva kisa. Viimase seti ajal lamasime koos Merliniga riietusruumis suletud uste taga. Käskjalad töid kogu aeg teateid matschi käigust.

Merlin oli nii närviline, et ei suutnud püsida paigal ja peagu iga minut kargas ta poolriietatult toast välja. Ka mina tundsin samasugust pingulolekut. Kuni veel Hugges ja Lee valvasid mind, suutsin olla rahulik, kuid astunult võistlusväljale ei suutnud ma endale aru anda, kus ma olen ja mis toimub. Merlin seevastu oli juba rahunenud. Ta liikus vabalt igas suunas ega teinud ühtki viga. Õnneks pöördus ka minu mängutunne, kuigi alles kolleegide julgustustel, ja mul õnnestus vältida kaotuse oht.

See oli suur pingutuspunkt minu karjääris. Kuid see tunne, mis meid valdas Daviscupi kättesaamisel ja kahe rahvushümni kõlades, tasus kuhjaga üleelatud pingutuse. Parketil tundsin, et oleme tagasi astunud tavalistesse ruubastesse. Alles teisel päeval, millal jõudsime Londoni ja millal nägime meid ootamas mitmetuhandelise rahvahulka, tundsin oma suurt väsimust.

Teise loo jutustan Wimbledonini finaalist 1934. a.

Isal õnnestus mind nii kaugele viia, et säilitasin võistlustel rahu. Ka siis, kui ma hakkasin mõtlema, et kahe päeva pärast kohtan finaalis Crawfordiga, näis veel kõik olevat korras. Ärrituma hakkasin alles finaali eelpäeval, neljapäeval. Sel päeval ei lastud mind ligi tennisväljakutele ja kogu päeva veetsin jõel paadis. Kuid sageli tabasin end raadiost kuulatamas, kas ei anta mitte edasi Wimbledonini reportaashi.

Kella 5 paiku õhtul kohtusime Crawfordiga viie-minutiliseks katsemänguks. Garderoobidest kuuldus tavalisest valjemat jutukõminat. Crawfordi sõbrad ennustasid võitu temale, minu sõbrad aga minule. Sarnast juttu kuuleb kogu maailmas enne suurmatšche, kuid sellele ei pöördta tähelepanu. Kuid Wimbledonis on neil juttudel siiski nagu teine jume. Ka katsemäng oma alatise partneriga väsitab mind ja ma heitsin varakult magama. Kell 10 õhtul isa katkestas telefonitühenduse.

Teisel päeval ilmusime Crawfordiga varakult kohale. Sõbrad ümbritsesid mind, samasugune ring tek-

kis ka Crawfordi ümber. Katkestamatult kuuldus jutu- kõminat, igast küljest lendas soovitusi ja nalju. Kustki kaugel väljakult kõlasid aplodismendid, kuid mind ei huvitanud seegi, kes seal mängivad.

Suurte matschide ajal teie saate mõelda üksnes endale. Alul jändate reketiga ja kontrollite mitu korda, kas kõik on korras. Teie nõõritate kingi, avate aga jälle sõlme, et teha siis uus sõlm. Teie näib, et sviiter ei istu hästi ja teie vahetate selle. Lõppeks leiata, et soeng pole korras ja et ninarätt on kadunud...

Nüüd kutsutakse teid väljale. Mõlemad vastased vahetavad omavahel mittemidagi ütlevaid nalju. Mõlemal on kindel otsus, vastasele mitte märku anda sise- misest ärritusest. Väljakule astunult on teile pöördud sajad fotoaparaadid. Automaatselt võtate poosi. Juba asute kohal, kuid tunnete end segasena ja teesklevana.

Õieti öeldes, teie ei närvitse, kuid esimestel proovi- löökidel pall ei hüppa siiski nii, nagu ta peaks hüppama. Reket nagu ei sobi ja jalad nagu ei liiguks. Esimene kaks-kolm minutit tunnete end täiesti abitauna. Samal ajal aga näib, nagu pareeriks vastane hästi, nagu oleks ta äärmiselt rahulik ja endakindel.

Siis äkki kuulutab kohtunik matschi alanuks ja korrapealt vaikib publik. Ja nimelt see äkiline vaikus toob teid arusaamisele, et olete kohale ilmunud selleks, et mängida tennist ja mängida hästi.

Esimesel kahel-kolmel geimil näib mäng ääretult raskena, kuid vastane seevastu nagu omaks õudse täp- suse pallide sinna suunamiseks, kus teid ei ole. Kuid pikkamööda haihtuvad häirivad tunded ja teie lihtsalt mängite tennist.

Need üleelamused on tuttavad kõigile tennisisti- dele, kuid nad korduvad alati uuesti.

On loomulik, et need, kes sageli võtavad osa täht- satest võistlustest, lõppeks saavad jagu tunnetest. Kuid Wimbledonis või Daviscupi sarjas ei vabane siiski ükski mängija närvidest.

Ükski teine spordiala pole ta harrastajaile nii pin- gutuslik. Mängida tõesti suurte tschampionaatidel on võimalik üksnes mõned aastad. Need aastad nõuavad suurt kannatlikkust. Kuid samal ajal ütlen, et need on tähelepanuväärseimateks aastateks inimese elus.

EESTIMAA PÕLLUSAADUSTE ÜMBERTOOTAMISE

OSAÜHISUS „VIRU“

TALLINN, SUUR KLOOSTRI TÄNAV Nr. 22/18

VABRIKUD: RAKVERES, KADRINAS JA JÕHVIS

Euroopa klass osaliselt saavutatud

Ujumise hooaja suurvõistlused on läbi. Veel mõned vähemad võistlused, veel tagajärgede parandusi, ning just siis, kui mehed alles oma parimat vormi saavutamata, tõmbab meie niigi lühikesest hooajast kriipsu läbi sügis.

Tänavusist arvurikkaist võistlusist tuleb esile tõsta nelja, mis kõigiti vääriwad suurvõistluse nimetust. Kaks neist peeti Tallinnas, kaks neist Soomes — Turus ja Helsingis.

Esimeseks kujunesid rahvusvahelised võistlused soomlastega juulis, millest aga juba juttu oli eelmises E. Spordilehes. Järgnevalt vääriwad tähtsust saavutamiseks esivõistlused, mis tagajärgede kõrguselt kui ka osavõtjate arvult kujunesid seniolnuist suurimaiks. Üllatusi ja häid resultaatte tuli kõigil aladel. Ka naised, kes seni ei olnud saavutanud erilist märkimisväärsust, üllatasid rekordide purustamisega. Meeste-aladel oldi enam-vähem kõigeiks valmis, kuid Egon Rosenbergi 5.21,9 tundus siiski välguna selgest taevast. Esivõistlused olid rekordide-rohked — neid langes seitse. Paremaiks kujunesid peale E. Rosenbergi 300 ja 400 m E. Mõtliku 1500 m — 23.25,1 ja S. Pärli 200 m rinnuli naistele — 3.35,2. Selili meestele üllatas B. Rosenberg, tulles Eesti meistriks. Rinnuli ujumises käis järjekordne paremuse otsustamine Tschari, Havisti ja Grööni vahel, kus viimane teistest siiski paremaks osutus. Teateujumises oli teistest parem NMKÜ, kelle koosseisus — Volke, Kõrge, Helisto, Mühlbaum — on seni jäänud võitmatuks. Hoolaua hüpetes tulid meistriks meestele dr. A. Hirve, naistele J. Oserova. See ala kujunes nii osavõtjate arvu kui ka taseme poolest üheks esivõistluste nõrgemaks. Naiste-ujumisaladel peale varem mainitud S. Pärli oleks nimetada A. Lainet ja A. Reirit.

Organisatsioonidest tuli üldvõitjaks Tall. „Kalev“ 132 punktiga. Järgnesid: Tall. NMKÜ — 74, Tartu Veesp. Klubi — 58, Läänela — 39 ja Tartu NMKÜ — 10 punktiga. Meeste-aladel tuli esikohale Tall. NMKÜ, kes kõik oma punktid saavutas ainult meeste-aladel. Kalev sai siin 65, Läänela 27, Tartu Veesp. Klubi ja NMKÜ 10 punkti.

Järgmiseks ja ühtlasi hooaja suurimaks sündmuseks oli 11. augustil maavõistlus Soomega Turus. Tänu oma headele naistele tuli võitjaks Soome — 39:31. Selle punktide vahekorraga peab olema rahul. Seda

enam, et meie kuuest alast neljal saavutasime uued rekordid, seejuures kolm esikohta, kahel alal koguni karikavõidud.

Vaadeldes meie vabaujujate saavutusi maavõistlusel, peab ütleva — mehed ületasid endid. E. Rosenbergi 1.02,3 ja 5.08,9 ning E. Mõtliku 5.32,7 ei kuulu igapäevaste saavutuste hulka, ka mitte Soomes. Kui juba E. Rosenbergi esivõistluse aeg oli hiilgav, siis maavõistluse tulemus oli juba sensatsioon. Egoni 400 m aeg on parem soome rekordist, viimane on pealegi saavutatud siserajal! Egonist võis palju uskuda. Kuid ujuda 100 m hiilgava ajaga ja paar tundi hiljem 400 m veel hiilgavamalt, on ekstraklassi suur saavutus. Järgmisena E. Mõtlik saavutas tagajärje, mis ainult 2 sek. halvem kulduja normist. Ta tuli 15 m-ga võitjaks soomlaste ees. Eestlastest R. Helisto 100 m võinuks ujuda märksa paremini.

Selili-ujumises eestlased domineerisid jällegi, saavutades kindla kaksikvõidu. Seejuures võit tuli heade aegadega — E. Volke 1.19,7 ja B. Rosenberg 1.21,8, kusjuures esimese aeg on uueks eesti rekordiks ja vaid $\frac{7}{10}$ sek. halvem kulduja normist.

Rinnuli olid soomlased klassi võrra paremad. Oli arvata, et Grööni ja Havisti duell toob rekordi, kuid ajad ei küündinud selleni. Sama, mis öeldud rinnuli ujumise kohta meestele, peab ütleva ka naiste kohta. Siiski S. Pärli ja A. Laine olid tublid.

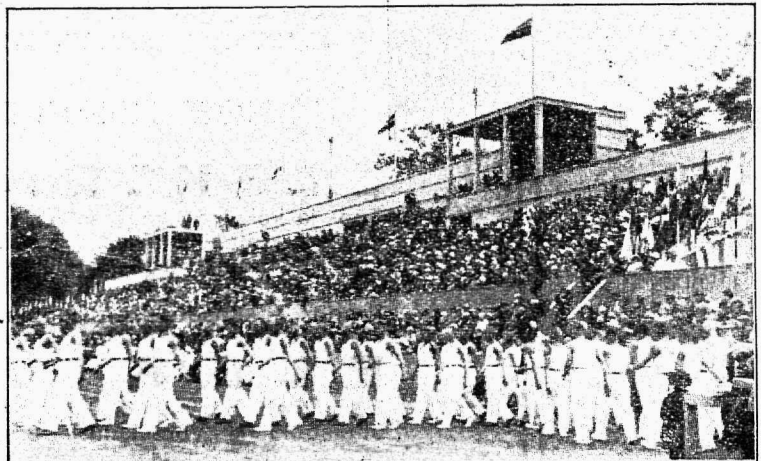
Hoolauahüpetes meie mehed, vaa-

tamata meistri dr. A. Hirve puudumisele, esinesid rahuldavalt. Vahest ehk E. Hakkaja parema õnne puhul võinuks saavutada teise koha.

Järgmise päeva hommikul pärast maavõistlust võisteldi Helsingis. Tulipunktiiks siin oli 200 m vabalt, millest osa võtsid kõik Soome parimad peale Hietase. Ja Egon Rosenberg, vaatamata reisi- ja võistlusväsimusele, tuli ülekaalukaks võitjaks. Aeg — 2.23,1 kõneleb küllalt selgesti. Ka Egoni vaheaeg — 1.05,8 oli tubli. E. Mõtlik saavutas 2.38,2 ja J. Mühlbaum 2.42,8, mis meeste isiklikud rekordid. Üldse võistlustulemused vääriwad hindamist seetõttu, et ujuti 50 m rajal.

Huvitavaks kujunes ka selili-ujumine, kus jällegi olid koos soome parimad, esotsas meistri Tiitisega. Siin E. Volke vedas $\frac{2}{3}$ distantsi, siis Tiitinen möödus ja kindlustas endale esikoha ajaga, mis tema parim välisrajal. E. Volke aeg 1.19,9 (37,6).

Lõppeks mõni sõna Egon Rosenbergist. Egon on praegu 16-aastane. Ujub neljandat aastat. Lühikese aja jooksul on ta teinud võrratu edene-miskäigu. Näitena tema kolme viimase aasta saavutused 100 ja 400 m-is vabalt: 1.18,0—1.07,9—1.02,3; 6.20,0—5.45,2—5.08,9, (!). Rosenbergi edu ja hoogus tõus põhjeneb tema loomupärasel annil, kehaehitusel ja sulaval stiilil, millele lisandub tahe harjutada ja midagi saavutada. Seniselt mõistliku ja tasakaaluka edasi-harjutamise puhul võime olla veendunud, et meie kulduja ei ole veel kaugeltki öelnud oma viimast sõna.

Millal võimlejad jälle marsivad staadioni murule suureks massiesinemiseks? Pildil — moment l. a. peetud EESTI MANGUDEST.

TEHNILISED TULEMUSED.

Eesti-Soome maavõistlus.

Meestele 100 m vabalt: 1) E. Rosenberg (E) 1.02,3 (uus eesti rekord); 2) O. Raittinen 1.07,1; 3) N. Kahma 1.09,1; 4) R. Helisto (E) 1.12,6.

Naistele 200 m rinnuli: 1) Toini Lehtinen 3.18,4; 2) J. Laarne 3.20,6; 3) S. Pärli (E) 3.29,7 (uus eesti rekord); 4) A. Laine 3.29,7.

Meestele 100 m selili: 1) E. Volke (E) 1.19,7 (uus eesti rekord); 2) B. Rosenberg (E) 1.21,8; 3) A. Aymelaus 1.23,4; 4) R. Rautiainen 1.26,2.

Meestele 200 m rinnuli: 1) E. Sepä 3.01,5; 2) T. Suoniemi 3.03,2; 3) A. Gröön (E) 3.09,5; 4) A. Havist (E) 3.10,6.

Naistele 100 m vabalt: 1) A. Määnää 1.19,4; 2) O. Tuulos 1.20,0; 3) A. Reier (E) 1.32,9; 4) H. Rosenholm (E) 1.33,9.

Meeste hoolaua-hüpped: 1) E. Teräsvirta 112,90; 2) A. Lagerström 99,13; 3) E. Hakkaja (E) 94,87; 4) A. Lephaus (E) 67,96.

Meestele 400 m vabalt: 1) E. Rosenberg (E) 5.08,9 (uus eesti re-

kord); 2) E. Mõtlik (E) 5.32,7; 3) J. Aura 5.43,9; 4) R. Kalpio 5.47,6.

Rahvusvahelised võistlused Helsingis.

Meestele 200 m vabalt: 1) E. Rosenberg, Läänela 2.23,1; 2) J. Aalto, H. U. 2.30,6; 3) P. Tiilikainen, H. U. 2.30,8; 8) E. Mõtlik, Kalev 2.38,2; 10) J. Mühlbaum, Tall. NMKÜ 2.42,8.

Meestele 100 m selili: 1) H. Tiitinen, HSS 1.18,1; 2) E. Volke, Tall. NMKÜ 1.19,9; 3) H. Matson H. U. 1.22,6; 5) B. Rosenberg, Läänela 1.25,9.

Meestele 200 m rinnuli: 1) A. Paananen H. U. 2.58,9; 2) E. Simpanen 3.02,5; 3) R. Selin 3.02,7, kõik Hels. Uimar.; 6) A. Gröön, Tall. NMKÜ 3.15,7; 7) A. Havist, TVK 3.16,5.

5 parimat 21.08.35

100 m vabalt.

1.02,3 E. Rosenberg, Läänela.
1.09,8 A. Pusta, ESS.
1.10,2 A. Matson, Tall. NMKÜ.
1.10,6 R. Helisto, Tall. NMKÜ.
1.10,6 R. Kõrge, Tall. NMKÜ.

1500 m vabalt.

23.25,1 E. Mõtlik, Kalev.
24.05,4 J. Mühlbaum, Tall. NMKÜ.
24.29,0 O. Pusse, Tall. NMKÜ.
25.40,2 A. Pärt, Kalev.
26.04,3 V. Armson, Tall. NMKÜ.

100 m rinnuli.

1.22,7 A. Trahov, Tall. NMKÜ.
1.22,7 A. Havist, TVK.
1.25,6 A. Gröön, Tall. NMKÜ.
1.31,0 Tammisto, Läänela.
1.32,1 E. Rosenberg, Läänela.

400 m vabalt.

5.08,9 E. Rosenberg, Läänela.
5.32,7 E. Mõtlik, Kalev.
5.50,4 J. Mühlbaum, Tall. NMKÜ.
5.53,8 R. Helisto, Tall. NMKÜ.
6.02,8 A. Pärt, Kalev.

100 m selili.

1.19,7 E. Volke, Tall. NMKÜ.
1.21,8 B. Rosenberg, Läänela.
1.22,1 E. Rosenberg, Läänela.
1.23,5 A. Altpere, Kalev.
1.27,8 E. Pokats, TVK.

200 m rinnuli.

3.07,9 A. Trahov, Tall. NMKÜ.
3.09,2 A. Gröön, Tall. NMKÜ.
3.10,6 A. Havist, TVK.
3.19,8 V. Kraus, Kalev.
3.22,4 H. Liiberg, Tall. NMKÜ.

SPORTLASE

TOMMIK-EINE VALMIB

KÕIGE KIIREMINI ELEKTRIGA

ELEKTRI-KASTRUL

Tee- ja kohvivee keetmiseks • Ühe liitri vee keedukulu 1 sent • 4 muna keetmine ainult 0,5 senti

ELEKTRI-GRILL

Praeb, — küpsetab, — soojendab otse taldrikul • Karbonaadi valmistamine 10 minutiga, voolu kulu 1 sent

ELEKTRI-PLIIT

Võimaldab odavalt ja kiirelt valmistada hommikeinet, lõunat ja õhtusööki • Voolukulu 4—8 s. tunnis

Tutvuge nendega **ELEKTRIAAMA NÕUANDEBÜROOS**
RAEKOJAPLATS 9 VANAS VAEKOJAS

Kilde

Stokholmi eliidimängudest

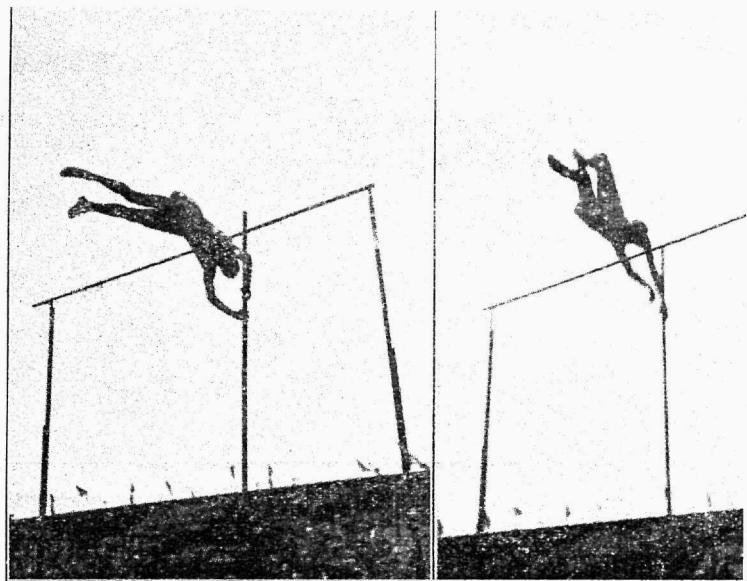
Eliidimängud on Stokholmis iga-aastasteks spordisuursündmuseks. Tänavused mängud korraldas Stokholmi kaks suurimat spordiseltsi Göta ja Mode 24.—26. juulini. Huvi nende võistluste vastu oli väga suur, seda näitab asjaolu, et juba kaks tundi enne võistluste algust võis näha inimesi ruttamas staadionile ja pool tundi enne võistluste algust olid pääsmed viimseni müüdnud. Vaatajaid seega üle 20.000.

Enne võistluste algust oli välisvõistlejate defilee. Iga võistlejat esitleti publikule. Ühtlasi teatati tema parim tagajärg. Eriti suure aplausi osaliseks said ameeriklased. Suure aplausi ja kiiduavaldusega võeti vastu teade, et kaasa võistlevad üle mitme aasta ka Soome sportlased.

Huvitav on märkida, et Rootsi publik tunnustab ühevääriliselt nii välis- kui ka kodumaa võistlejaid; elatakse suure kaastundmusega kaasa ka välisvõistleja ebaõnnestumistele ja samuti üheväärselt ülistatakse võitjaid.

Nagu juba mainisin, olid suureks tõmbenumbriks jänkid, kes ka peagu kõik olid omal alal klass omaette.

Imestama pani ameeriklasest sprinter Draper, kelle pikkus vaid mõni sm üle 1.60. Ta on tugeva ke-

Keith Brown teivashüppel

haehitusega, laiade õlgadega ning vaatamata oma väikesele kasvule, võrdlemisi pikkade jalgadega. Ta võitis 100 ja 200 m oma tugeva lõpuspurdiga, rebides teisest lahti umbes 30 m enne finiši. Draper oli pisekeste poiste lemmikuks, kes teda piirasid parvena ja norisid autogramme. Nad hüüdsid teda „Draper, my darling.“

Täiesti läbitreeneritud mees oli jänki Moreau, kes näitas 110 m-is ilusat tõkketehnikat ja kelle aeg 14,4 ei ole halb.

800 m jooksuga sai publiku lemmikuks ka meil Eestis tuntud poolakas Kucharsky. Tema aeg 800 m 1,51,6 on tänavune parim. Jooksu asus vedama rootslane Ny, temast 66 m järel Kucharsky ja viimast 3 m järel ameeriklane Venzke. Kuni viimase sirgeni püsis sama järjekord, siis oli aga Ny end „tühjaks“ jooksnud ning 80 m enne lõppu möödusid temast Kucharsky ja Venzke. Viimased jooksid publiku kohutavalt suure ergutuskisa all 50 m rind-rinnuti, siis rebis aga poolakas end kõva spurdiga ameeriklasest lahti ja võitis umbes 4 meetriga. Järgmisel päeval, kui Kucharsky ilmus väljale, sai ta suure aplausi osaliseks. Üheainsa jooksuga oli tast saanud star.

Odaviskes loodeti võitjaks eliidimängude kahekordset võitjat Gustav Sulet, kes aga valmistas pettumuse, jäädes koguni neljandaks. Sule visked olid täiesti ebakindlad ja nagu algelised, sest ta kannatas vähese treeningu all ja, teiseks, langes ta n. ö. oma pikkade naeltega kingade ohvriks.

Kettaheitel oleks peaaegu valmistanud üllatuse rootslane G. Berg. Neljanda heitega oli tal nähtavasti tahtmine heita üle oma kaasmaalase H. Anderssoni märgi. Hoog oli kohutavalt tugev ja samuti lõputõmme. Ketas lendas aga põiki ja kukkus 48 m jonele püsti maasse. See heide ilusa kettalennu juures olnuks vähemalt 52 m!

Klass omaette teivashüppes olid jänkid Brown ja Sefton, saledad ja pikad, umbes 1.86 sm, poisid. Esimene neist on maailmarekordi omanik (4.40) ja teine saavutanud koguni parema tagajärge (4.41), mis aga ei ole leidnud kinnitamist. Ilusamini hüppab Brown. Hoog ei ole temal kuigi tugev ega ka pikk. Haruldase kergusega lööb ta ennast teiba otsas kätele stoikasse. Olgu märgitud, et ta sealjuures käsi üksteise ligi ei tõmba, nagu meil seda õigeks peetakse. Kinni võtab

KAUBAMAJA

„SPORT“

TALLINN,

SUUR KÄRJA TAN. 18-4

TELEFON 446-00

SPORDIABINÕUD

TÄIELISES VALIKUS

Aksel Kuuse:

Laadan hu

Millised peavad olema kõrgu hüppesüüdist. — Missugune sel hüppaja pikkusel.

IGA SPORTLANE
KULASTAB
KALMA SAUNA
VANA KALAMAJA 9-A
TEL. 440-71

FOTO-ATELJEE

 MAITSERIKKAD
PILDISTUSED

KUNINGA 1

ATELJEE AVATUD: K. 9-5. PÜHAP. K. 11-2

ta teibast umbes 80 sm allpool latti. Edasi stoikas olles on jalad kõverdunud tahapoole, nagu näha kirjutusele lisatud piltidel. Siis lööb ta jalad sirgeks ja annab tõuke ning lendab nagu vibust lastuna kergelt üle latti.

*

Kuulitõukes oleks A. Viiding kaasavõistlemise puhul olnud kindel võitja. Kettas aga oleksid temal väljawaated puudunud, sees esimesed viis heitsid üle 48 m ja kuues 47,5 m.

*

Daanlane Nilson, 3000 m maailmarekordi omanik, on endale uhke ja edev mees. Tänavu ei ole ta saavutanud nimetamisväärset tagajärge, õigemini, ka mitte keskpärastki. Ometi lootis ta vist seekord võita soomlast G. Höckertit, sest enne 3000 m starti küsis ta, mis on sellel distantsil esimeseks auhinnaks. Kui talle vastati, et hõbe sigaretkarp, siis lausus ta: „Ma sooviksin meelsamini saada fotoaparaati. Mees jooksis aga lihtsalt võimatult ja platseerus kuuendale kohale. Nii jäi tal saamata ka sigaretkarp, mida vaatles mitte kuigi hea pilguga ka võitja Gunnar Höckert, kes ei ole suitsumees.

*

IK õrgushüpe on kergesportis stiilsemaid ja ilusamaid alasid. Enne asumist kõrgushüppe enda juure, olgu siinjuures toodud väikesi visandeid Tallinna staadioni kõrgushüppe-võistluspaiga pahedest ja sellest, millisena peaks ta olema ideaalse kõrgushüppe paigana.

Tall. staadioni kõrgushüppe koha peamisteks pahedeks on, et hoovõtu maa-ala ja samuti ka mahahüppe koht on liialt pehme ja ebatasane. Ärahüppe koht on umbes 5 sm madalam kohast, millest mõõdetakse lati kõrgust. Hüppekast on väike. Praegu on hüppetellingud asetatud just hüppekasti nurkadesse nii, et nende nihutamine paremale või pahemale, mis võistluste kestel lubatud kuni 30 sm ja mis vägagi olulise tähtsusega, osutub täiesti võimatuks. Ka tõstab näiliselt kõrgust see asjaolu, et mõlemalt poolt hüppekasti rohuga kaetud maa-ala ääred on pool viltu, umbes 30°–40° väljapoole, selle asemel, et olla sirgjoones hüppekasti äärega. Peale-selle meil kõrgushüppe juures tarvitatakse harilikke teivashüppe tellinguid, mis suured ja jämedad. Kõrgushüppe-tellingud on aga

Eestis seni ei teata, et mul ei puudunud kuigi palju fiaskost. Ajasin kõrgushüppes kaks korda 1.80 maha, Hüppasin dressis. Kolmandal katsel koorisin end jubalahti, sest kes teab, aja äkki jälle maha, oledki välja lülitatud. 1.96 peal olin kahel katsel tublisti kõrgemalt üle, kuid tein vasaku jala liiga kiirelt alla ja rii-vasin esimese naelaga latti, mis langes kergelt alla, Ilusaim hüpe oli vahehüpe 1.93 peal, mille ma, kohtunike ütelse järgi, ületasin 2 m kõrguselt.

Saime teiseks tulnud Rootsi meistri Kurt Lundquistiga suurteks sõpradeks. See rootslane on 22 a. vana ja pool pead minust pikem. Ta oli heaks kaaslaseks mulle pärast võistlusi korraldatud banketil. Headeks sõpradeks saime ka Keith Browniga.

*

Huvitav on veel see, et ameeriklased kombineerisid rootsi teatejooksu meeskonna igasugustest jooksjatest ja hüppajatest ning võtsid rootslaste spetsiaalseks selleks treenitud meeskonda umbes 40 meetriga!

*

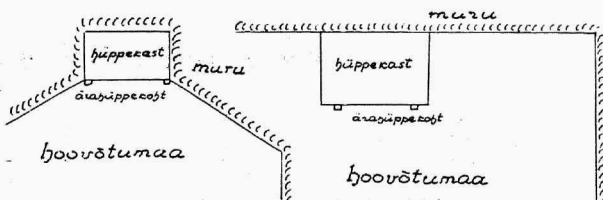
Auhinnad olid väga nägusad ja hinnalised. Üldiselt võib ütelda, et rootslased võtavad välissportlasi vastu väga hästi ja muljed sellest võistlusreisist jäid kõigile parimad.

A. Kuuse.

hüppata 2 m

hüppe-paigad. — Mitmesugustest fähisus on tagajärje saavutamise — Eesti kõrgushüppajaist.

peenemad ja 2,10 sm kõrged. Lati kõrgus neil puudel paistab märksa madalamana.

Vasakul — hüppepaik Tallinna staadionil, paremal — milline peab olema ideaalne kõrgushüppepaik

Kõik need asjaolud mõjuvad võistlejasse juba moraalselt halvavalt, ning võistlejal kaob kindlus oma võimetesse. Ei nõuaks palju vaeva, kui võetakse arvesse kõik need eelpool nimetatud asjaolud ja korraldatakse ümber kõrgushüppepaik. Siis oleks ka Tall. staadionil võimalik püstitada paremaid tippsaavutusi.

Juba alul maininult on kõrgushüpe üks stiilsemaid alasid. Vaadates mõnd kõrgushüppe võistlust, võime näha igasugu hüppetiile. Peagu igal võistlejal on isegune stiil.

Kõrgushüppe stiile võib jagada kahte pealiiki: 1) sise- ja 2) välisjala stiil. Igal võistlejal kujuneb tema hüpe mõistagi isesuguseks ja veidi erinevaks, et paistab, nagu oleks neid n.-n. hüppetiile kümneid. Lihtsamaks ja kergemaks pean sisejala-hüpet. Kuid mitte seepärast, et ise olen sisejala-stiili-mees.

Sisejala hüppetiili võib jagada kahte vähemasse liiki.

1. Hoog kaunis pikk ja tugev, äratõuge toimub veidi kaugemalt kui tavaliselt. Pearõhk on siin tugeval hool. Säärast hüpet näeb aga kaunis harva.

2. Rohkem harrastatavam on hüpe, kus pearõhk asetatud just tugevale äratõukele ja äratõuge toimub märksa lähemalt; ka ei ole hoog siin nii tugev. Äratõukel rebitakse välimine jalg tugevalt latist veidi kõrgemale, siis tõukejalg tõmbub põlvest kõverdatult lati ja välisjala vahelt läbi, kehaseis on paralleelne latiga, hoo mõjul kehaseis kandub kõhule, ja kohe toimub allalangemine tõukejalale. Stiilselt ilusaimat sisejala-hüpet, mida ma näinud olen, hüppab teivashüppe maa-

Elegantsust

hoovab

ainult meie

toodetest.

A/S. „RAUANIIT“

ilmarekordi omanik ameeriklane Keith Brown, kelle parimaks tagajärjeks 1.96.

Omapäraseim sisejala stiil on lätlasel J. Dīm-zal. Äratõuge toimub tal muidugi sisejalaga, välisjala hooga rebib ta end täiesti kõhuli latile ja allalangemine toimub teisele jalale. Meil Eestis on hakatudki seda hüppetiili „dimzaks“ nimetama.

Välisjala hüppel võib leida juba rohkem variatsioone. Puhast välisjala käänhüpet on näha väga harva. Ilusaim välisjala käänhüpe, mida kunagi näinud, on ungarlasel Michaly Bodoszy'l, kelle parim tagajärg on 2.00,5. Kaunis tugeva hooga jookseb ta umbes 70° all latile, äratõuke-jalg keerab tõukel paralleelselt latile, kuna sisejala rebib tugeva löögiga üles, ning jõudnud umbes 30 sm latist kõrgemale, toimub sama jalaga järsk löök taha poole, samal ajal tõukejal

Stokholmi eliitidmängudelt.

A. KUUSE, Eesti ja K. LUNDQUIST, Rootsi.

lööb hooga ettepoole. Nii moodustavad jalad 90°-lise nurga paralleelselt latile, ühtlasi on ka kogu keha seis paralleelne latile. Järgnevalt tõmmatakse tõekejalg lati ja sisejala vahelt läbi; toimub n.-n. käärlöök, ja kohe tuleb allalangemine tõekejalale. Lihtsaimaks välisjala hüppestiliks on n.-n. shoti-hüpe, teise sõnaga „karjapoisi“-hüpe.

Ühel omapärasemal välisjala hüppel toimub käärlöök mitte paralleelselt, vaid vertikaalselt latiga, kusjuures keha läheb üle lati selili.

Välisjala hüppel võib olla on veel teisi vähemtähtsaid variatsioone, mille kirjeldamiseks ei ole mõtet. Nimetan veel, et meil Eestis ilusaimat välisjala käärhüpet hüppavad odameister Gustav Sule ja Kalevi noorsportlane Andrusson. Viimase tagajärg ei ole

MOODSA MOÖBLIGA

TUTVUDA VÕITE
TEIE ALATI MEIL
ILMA VÄHIMAGI
OSTMISE KOHUS-
TUSETA

A-S. A. M. LUTHER

VANA POSTI TÄN. 9.
TELEFON 446-16.

küll veel nimetamisväärsel tasemel, kuid stiilselt võib tema hüpet pidada üheks parimaks.

Ei ole alati stiil mõõduandev tagajärjele. Näit. Euroopa meistri K. Kotka hüpet ei või lugeda stiilselt ilusaks, küll on aga tema parim tagajärg 2.01 kõrgelt hinnatav. Kuid K. Kotkas on 196 sm pikk ja see tähendab palju.

TAIKO

*mineraalveed ja
limonadid on parimad!*

Eesti Paberi Aktsia Selts

TALLINN

ESINDAB JÄRGMISI PABERIVABRIKUID:

**Põhja Paberi- ja Puupapi Vabrikute A/Üh.,
Tallinnas**

**A/S. Tallinna Paberivabrik E. J. Johanson,
Tallinnas**

**Türi Paberi- ja Puupapi Vabriku A/S., Türil
A/S. Paberivabrik «Koil», Kohilas**

Kohe tuleb aga märkida, et igakord ei ole siiski pikkus mõõduandev. Näiteks H. Osborn on ainult vaid 165 sm pikk, kuid tema parim ametlik tagajärg on 2.03,5, seega 38,5 sm üle mehe pikkuse. Ka tema hoota kõrgushüppe tagajärg on fenomenaalne — 1.65,7. Nähtavasti peitub tema jalgades ülivõimas jõud, mis suudab anda küllalt tugeva tõuke üle 2 m küündimiseks.

Üldiselt peab aga mainima, et pikkusel on siiski suur tähtsus kõrgushüppel. Enamik maailmaklassi kuuluvaid kõrgushüppajaid on kasvult võrdlemisi pikad. Kõrgushüppajana oleksin minagi endale soovitud vähemalt 185 sm pikkust tegeliku 179 sm asemel. Siis mu tagajärg oleks kindlasti olnud parem.

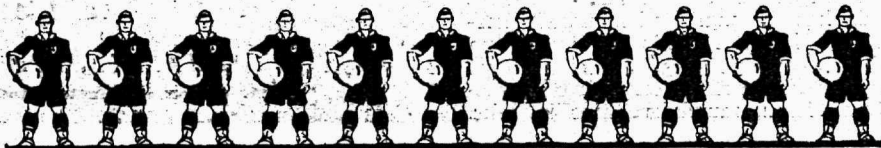
Lõpuks veel mõni sõna Eesti kõrgushüppest ja -hüppajaist. Kahetsusega pean siin mainima, et meie kõrgushüppe tase on väga madal. Kui keegi saavutab 1.80, siis loetakse seda juba heaks tagajärjeks. Vähemalt kümme meest peaks meil leiduma, kes alati kindlad sellele kõrgusele, ja 4—5 vähemalt 1.85—1.90-mehi. Ma ei mõista tõesti, kas võib seda nimetada kõrgushüppajaks, kes aastaid pidevalt harjutanud, kuid tagajärg ei taha ega taha siiski tõusta üle 1.75. Sääraseid mehi on meil küllalt. Usun, et meil õiged kõrgushüppe talen-

did on alles avastamata. Kuid et neid leidub, selles ma ei kahtle põrmugi. Üle 1.80 hüppajaid oli meil Eestis juba 10—20 a. tagasi. Tol ajal oli see hea tagajärg, millega võis võita esikohti ka välismaal. Nüüd aga ei saavutata alla 1.90 tagajärjega välismaal midagi.

Praegustest kõrgushüppajaist loodan kõige rohkem Tartu Kalevi mehest E. Järvisonist. Äratõuge on temal võrdlemisi jõuline ja stiili kohta ei saa ka halba öelda. Tema parimaid omadusi minu arusaamise järgi on, et mees ei närveeri võistlustel. Mehe närvid näivad olevat kohased ühele tublile sportlasele, ja see on tähtis. Üht soovitaksin ma aga E. Järvisonile siiski. Nimelt loobumist kaasavõistlemisest teistel aladel, eriti aga kolmikhüppes, mis mõjub otse halvavalt kõrgushüppe tagajärjele.

Tallinna Kalevi mees A. Landberg võib ka oma tagajärge tõsta, kui ta jookseks latile rohkem otse ja harjutaks tublisti väikse hooga tugevat ärahüpet. Gert Schmidt pideva treeningu juures peaks olema stabiilne 1.90-mees.

Minu unistuseks on kordki saavutada 2 m, siis oleksin täitnud minule asetatud lootused. Usun, et tugeva konkurentsi juures ja heal hüppepaigal pole see tagajärg mulle võimatu.

Erich Lukin

Poksija võistlustreening

Nagu igal spordialal, nii tuleb ka poksis palju õpida, lihvida, enne kui vaevarikka töö tulemusena tulevad tagajärjed. Praegusel ajal ei saa enam looduse poolt antud omadustega poksiringis loorbereid lõigata, sest liig lihvitud ja kogenud on meie tänapäeva ringihundid.

Möödas on ajad, kus Carnera'sid leiutati ja nad otsekohe ringi tulles edu saavutasid. Nüüd vaja neid selleks aga koolitada ja kasvatada.

Poks, kui raskemaid spordiharusid, nõuab põhjalikku ja püsivat treeningut, enne kui suudetakse saavutada edu ja näidata kõrget klassi. Vaja teatud kooli, mis nii praktikas kui ka teorias viib poksija tasemelt kõrgemale, vaja stiili, mis lubab areneda. Arvestades oma individualiteeti, koostame taibukuse ja mõistusega oma kavad ja treeningmeetodi, kus tähtsal kohal püsib tarviliste võistlusomaduste arendamine.

Täielise ülevaate Tallinna koolinoorsoo sporditasemest annab

Tallinna Koolinoorsoo Spordiringide Ühingu (TKSÜ)

AASTARAAMAT Nr. 1

Toimetanud G. Sillam.

Sisuks: 1934/1935. a. võistluste tagajärjed, TKSÜ ja koolinoorsoo rekordid, TKSÜ ajalooline ülevaade 1922–1935, TKSÜ võistlusmäärustik, TKSÜ võistluste kalender 1935/1936, üksikute koolide sporditegevuse ülevaated, 1934/1935. a. TKSÜ meistrite täieline nimestik, juhtnõore õpilassportlasile jne. jne.

Aastaraamatu hind on 35 senti.

Aastaraamatu ladu: Tallinnas, Sportbüroo, Raekojaplats.

Kui on palju kirjutatud meie poksitaseme tõusust, siis panen seda rohkem mõne üksiku klubi arvele, kus on leidunud häid treenereid ja juhte. Teistes klubides on treening kannud juhuslikku ilmet, sageligi kavatut rappimist. Mul on küllalt juhuseid näha olnud org-de treeningtunde, kus aga kahjuks kavakindla töö aset täitis sisuta „mahv“ (et aga higi hästi tilguks!)

Olgu nende ridade ülesandeks algaval hooajal hoiduda neist vigade kordamisest, püüda parandada tehtut ja näidata, kuidas seda peaks tehtama.

On vist igale selge (kahjuks ei taheta sellest teatud põhjusil aru saada), et pealiskaudne treening ei anna kunagi häid tulemusi ega tagajärgi. Töö teatud schablooni järgi annab küll standardseid, kuid siiski hiilgeta võistlejaid, kelle võistluste lehel või võitude tabelis (kui neid olemas!) leiduvad peamiselt punktivõidud.

Püüab aga poksija igal juhul saavutada otsustavat võitu (mis omakorda kaotaks punktikohtunikkude kergemeelseid vääratusi võistlustel), siis otsib säärane poksija tehnikast pratilisust ja jalgadetöös abistajat löökidele. Sellasele poksijale on sihiks leiutada oma treeningmeetod, mis tema isiku muudaks täiuslikumaks. Oma meetodi loomisel püüab ta parem alul hästi kao-

tada kui kehvalt võita. Siia kuuluvad: hingamine, liigutuste kiirus ja sellele reageerimine, jõud, julgus, lihvitud löök, automaatsus. Neid omadusi poksija kunagi ei demonstreeri ega nendega ka edvista, need on talie vaid abinõuks kiire ja otsustava võidu saavutamisel.

Treening, mis suudaks arendada kõiki poksijale tarvilikke omadusi, on küllalt keeruline ja raske. Tuleb oma psüühilist aparati ette valmistada vajalike võimete saamiseks, milleks tuleb ikka ja alati treeningust otsida võistlusisu, võimeid sellega loomulikult kasvatades.

Teatavasti jaguneb poksija treening kahte ossa. Ettevalmistav- ja eritreening. Ettevalmistavasse ossa kuulub poksija organismi ettevalmistus selleks küllalt raskeks tööks, mis tal tuleb teha hiljem — eritreeningu ajajärgus. Siia kuulub otsekohe oma eluviiside muutmine, jälitades korrapärasuse piiri, nurka heites halbu harjumusi, ilma milleta pole mõeldav pärastine edu saavutamise. Karastab keha ja siseelundeid vabaharjutuste ja kõndidega, mille kestvust ta vastavalt oma keha kandejõu kohaselt järjest suurendab. Nimeetatud ajajärk pole ühesugune ega ühepikkune kõikidele, olenedes teatavasti poksija füüsilisest isiklusest ja tema vormi minekust.

Keskmiselt on selle pikkus kolm nädalat (mõnel kuu või enamgi). Alates treeningust, tuleb kogu selle kestvusel pidada teravat enesekontrolli, et tarvilisel määral muuta treeningu raskust ja korda. Kava koostamine, harjutuste valik, iga harjutusõhtu „sisu“ olemine, nagu ma juba varem nimetasin, suuresti poksija isiksusest, ega pole kõikidele ühesugune.

Igale poksijale on omane oma võistlusviis või taktika. Mõni sammub visalt, löök löögiga oma võistlusplaanist kinni pidades, sihile. Max Schmelingu võistlus Striblinguga olgu siin tüübilisemaks näiteks. Teised, nende seas vahest Jack Dempsey (närviline ja riskeeriv tüüp) riskeeris palju, seades sageli kaardile kõik. Igaühel on oma iseäraldusi ja seepärast on mõtetus võtta oma otsesemaks eeskujuks mõnd väljapaistvat kuju neljanurkest ringist, tema lööke kaitseid jne.

Vahest on veel kõikidelgi meeles „raudpea“ Harry Frey, kes pealtvaatajaskonda üllatas oma löökide seedimisega Eesti-Sooome maavõistlusel. Toosama Harry Frey püüdis Tartus treeningul millegipärast järele ahvida N. Stepulovi. Milleks? Kas selleks, et võistlustel veel rohkem lööke sinna saada, kohta mis tal vahest rohkem kui kellelgi teisel kaitseta oli.

Nüüd on soodsaim aeg tellida

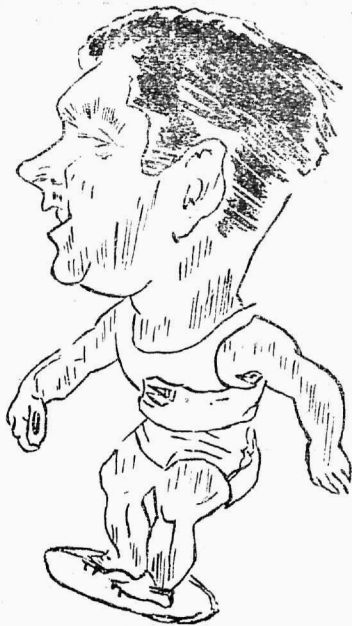
MÄLESTUSSAMBAID

A. ED. JÜRGENS'i

juures

KAUPMEHE T. TALLINN

Ameerika kettaheitja DUNN

Ma vist ei liialda, kui ütlen, et see võttiski temalt hiljem poksimestahte.

Karl Vahi, meie vanemaid fightereid, õppis pärast oma kaotust Lesterile selle pikka, paremat haaki! Seda lööki ta kõigi kiuste ometi lüüa ei mõista nii, nagu see, kelle ta omale eeskujuks seadis.

See, mis kasulik ühele, on sageli otse kahjulik ja kättesaamatu teisele. Iga poksija, koostades oma treeningukava, seadku esirinda oma isiklike ja tarviliste võistlusomaduste arendamine. Eritreeningusse astugu poksija alles siis, kui ta tunneb, et organism on täiesti heas seisukorras ja kõlvuline raskeks tööks.

Treeningkavade koostamisel, mis toimugu asjatundliku treeneri juhatusel, arvestatagu suuresti oma igapäevast teenistust. Arvestades tööpäeva kestvuseks kella 8-st hommiku kuni kella 16, võib treeningu kava koostada järgmiselt :

Töustes kaks tundi varem, pärast kergete einet, mis koosneb klaasist piimast ja võileivast, läheb poksija umbes tunniajalisele jalutuskäigule. Tagasitunnult sooja veega pesemine, täiendav ja korralik hommikueine ja siis tööle minek. Kava koostamisel arvestada isiku vaimse või füüsilise tööpõlluga. Pärast tööd (vahepeal oli muidugi lõuna) kodus puhkus. Öhtusöök olgu vähemalt kaks tundi enne treeningule minekut. Parim aeg harjutusõhtuiks on kella 19—22-ni, aeg, mil keha loomupäraselt on harjunud suurema töökoormaga. Treening olgu karm, kuid siiski painduv, sõltuvalt organismist ja enesetundest.

Keha koormamine toimugu aegapidi kord-korralt, nii, et võistlusteks on keha saavutanud oma kõrgema töövõimsuse. Treening olgu jõu kogumine võistlusteks, kus meie selle alles täieliselt töösse rakendame. Et minna võistlusele värskest ja võimsalt, lõpetame sparringu ja harjutused, mis nõuavad pingutust, vastupidavust, — kolm päeva varem. Et ei oleks aga järsulist katkestust, täiendame need päevad kergete jalutustega, pirnpalli, punktballi, nõõrhüppe- ja varjupoksi harjutustega. Poksija kehakaal tuleb hoida see, mis ta oli tõeliselt treeningu vältel. Järsk ja kunstlik kaalu mahavõtmine mõjub tervisele, enesetundele ja energiale, andes alati palju halbu tulemusi.

Ületreeningu puhul, mis avaldub uimasuses olekus, söögiisu puudumises, halvast tujus ja mis kahjulik ter-

visele, — tuleb rohkem magada, vähendades ka treeningu koormatust.

Söögisel olgu kerge ja seeditav segatoit. Kartul ja igasugused supid jäägu kõrvale, sest need vaid tõstavad kehakaalu.

Eritreeningu alul poks ja tähelepanu pöördub liikumisele, ta kordab lööke, kaitseid, kombinatsioone, õpib uusi võtteid, lihviv liivakotil oma lööki; teeb kergete sparringut, et värskendada tehnilist oskust.

Eritreeningu keskel eelmainitud omadusi juba lihvib püüab arendada vastupidavust, jõudu ja julgust, — sparrides täies võistlustempos ja jõuga.

Eritreeningu lõpul püüab saavutada täielist automaatsust võtteis ja liikumises. Uut midagi juure ei õpita, vaid püütakse saavutada maksimaalne võtete puhtus ja kindlus. Treeningu koorem jääb aga seniseks.

Harjutuste järjekord olgu järgmine:

Alul: 1. Ettevalmistavad harjutused 20 min., 2. nõõrihüpe 5 min., 3. võtete õppimine ja kombinatsioonid, partneriga 30 min., 4. varjupoks (2 ringi à 2 min.) 5 min., 5. kerge sparring (2 r. à 2 min.) 5 min., 6. väike (ümar) liivakott 10 min., 7. punktball 5 min., 8. pirnpall 5 min., 9. tüklemine 2 min., 10. meditsiinipall 3 min., 11. soe dusch (või pesemine) 3 min., 12. massaash 10 min.,

Iga harjutusgrupi vahel 1-minutiline vaheaeg!

1. Ettevalm. harjutused 10 min., 2. nõõrihüpe 10 min., 3. komb. ja võtted 10 min., 4. varjupoks (2 ringi à 3 min.) 7 min., 5. sparring (3 ringi à 2 min.) 8 min., 6. punktball 5 min., 7. pirnpall 5 min., 8. raske (pikk) liivakott 3 min., 9. kerge liivakott 3 min., 10. tüklemine 3 min., 11. meditsiinipall 3 min., 12. soe dusch 3 min., 13. massaash 10 min.

Lõpul: 1. ettevalm. harjut. 5 min., 2. nõõrihüpe 10 min., 3. sparring (3 ringi à 2 min.) 8 min., 4. varjupoks (3 ringi à 2 min.) 8 min., 5. punktball 5 min.,

IGA SPORTLANE

ostab oma tarvimineva kauba

KOOLI-, SPORDI-, ILUKIRJANDUS- JA
MUUD RAAMATUD

VIHUD, SULED, PLIATSID, IGASUGU
PABERKAUBAD jne.

K/ü. RAHVAÜLIKOOI'ilt

Jaani tän. 6, tel. 446-67

Harju tän. 48, „ 444-39

VÕETAKSE VASTU TELLIMISI

VÄLISMAA SPORDIRAAMATUTELE

Karl Fatal

Ekraaveliit

6. pirnball 5 min., 7. raske liivakott 3 min., 8. kerge liivakott 3 min., 9. tõuklemine 3 min., 10. meditsiinipall 3 min., 11. Soe dusch 3 min., 12. massaash 10 m.

Kõiki harjutusi tuleb osata ka täieliselt kasutada, siis alles saavutame tarvisminevaid omadusi ja tagajärgi. Treening ei seisa sugugi nende ajalises ja arvilises läbimasindamises, — vaid sisus.

Hommikune jalutuskõnd annab energiat ja tahet kogu tööpäevaks. Alati energilise kõnniga, mis kiirkõnnist tõuseb kerge jooksuni — kuni 20 minutit. Lõppegu jalutuskõnd kergest sõrgist üle minnes kõnnile. Jalutuskõnd ärgu tundugu poksijale igavana ega sunnituna, vaid siin hüpatagu üle kraavide, pillutagu kive, tehtagu kerget varjupoksi jne. Kodus järgnegu pesemine, leige vee uhtumisega. Siis teine mõistlik hommikeine ja tööleminek. Jalutuskõnd sooritada treeningdressis ja kergeis jalanõudes.

Kombinatsioonid aitavad palju kindlamini poksijal lööke läbi viia. Neid olgu aga vähem, kuid hästi välja töötatud, sest hea on kombinatsioon, mis praktiliselt aitab kaasa teatud plaanile. Igale vastasele temale kohane kombinatsioon! — seepärast tuleb jälgida oma tulevasti ja võimalikke vastaseid nii treeningul kui ka võistlustel.

Sparringut tuleb teostada kindlaksmääratud ringide jooksul, et harjutada jõu ja vastupidavuse jaotamist. Partnerid olgu mitmesuguses suuruses ja võistlusviisiga, — üks neist kaudseltki samane kui oletatav vastane. Treeningu toimugu 12—14 untsiliste kinnastega (et mitte paitada) enesel, partneril olgu võistluskindad. Et vältida kulmu- ja kõrvavigastusi, on peakaitsed soovitatavad. Treeningul mitte lüüa täie jõuga, mis asjatult nõrgendab energiat.

Pirnball arendab löögi tehnilist külge ja täpsust, silmamõõtu, tähelepanu, rütmi ja seeriade kiirust.

Nõõrihüpe, 6—10 minutit ettev. ajajärgus, harjutab liigutuste kergust, õiget hingamist ja kõvendab südame tööd.

Varjupoks toimub rahulikult ringis ettekujutatava vastasega. Fantaasias igasuguseid võistlusmo-

mente ette kujutades, püütakse selle järele tegutseda. Iga ringi alul on soovitatav, et omale mingi ülesanne seatakse, mille tagaplaanil siis teatud võtteid harjutatakse. Mehaanilisest „vehkimisest“ tuleb hoiduda!

Punktball on otse jumalik abinõu poksijale täpse löögi arendamiseks. Sihitu lahmimine võistlustel annab tulemuseks vaid veriseid ninasid ja suid. Seepärast tuleb lüüa keha tundelikkudele kohtadele ja täpselt.

Tõuklemine arendab füüsilist jõudu, mis on vajaline kehaliselt tugeva vastasega kokku minnes (mineku puhul), sest vähe on sellest, kui ollakse tehniliselt vastastest üle, vaid tuleb ka olla võimas, et võita otsustavalt. Peale eelmainitu harjutab hingamist koos lihaste tööga.

Pärast iga harjutusõhtut järgnegu tingimata soe dusch (või pesemine), mis vabastab keha higist ja avab higiaugud. Vee temperatuur alandada siis keha temperatuurini, ent mitte iialgi pärast treeningut külma vett.

Duschile järgnegu oskuslik massaash, mis vajaline väsimusainete kõrvaldamiseks lihastest. Massaash tuleb läbi viia pärast pesemist, kui keha puhas, sest higisena tehes ajame naha-mustuse pooriesse.

Massaash toimugu enese poolt või veel parem kui seda keegi teadlikult teeb. Valesti masseerides annab see rohkem kahju kui kasu.

Pärast treeningut ärgu järgnegu otsekohe kõva veejoomine ja söömine, mis otse kahjulik meie väsinud organismile, vaid sellega tuleks vähemalt 1 tund oodata.

Hästi treenitud poksija tunneb eneses energiat, julgust ja jõudu, — ta läheb võistlustele selle kindla teadmisega, et on end selleks hästi ette valmistanud. Igasugused mõtted, närveerimine ja püüd võistluskaiku oletada, nõrgendavad närvisüsteemi, sest kui langeb poksija moraalselt, on väga tõenäoline ka tema kaotus. Pärast matsche ei tohi järsult katkestada treeningut, mis halvasti mõjub kõva tööga harjunud organismile.

Järk-järgult treeningu-koormat alandades (sparringu võime otsekohe välja jätta kavast) viime selle umbes 10 päeva jooksul nullini.

E. Spordilehe käesoleva numbriga on aastatellijail

hinnata kaasandeks

Eesti kejakultuuri aastaraamat

nr. 9

Kaks erilaadset maavõistluse-kaotust

HOOAJA suurimaks kodumaiseks kergejõustiku-sündmuseks tänava kujunes kahtlemata Eesti-Läti-Poola kolmikmaavõistlus, mis peeti Tallinnas augustikuu kahel esimesel päeval. Augustikuu on lõikusekuu, kuid poolakate suhtes ei õnnestunud võidu lõikamine ka seekord. Tegelikult pole aga Eesti nii lähedal võidule olnud vist kunagi. Ka mitte 1930. a., millal punktide suhe Poolaga jäi viiki 119:119. Kuid paar ebaõnnestust esimesel päeval riisusid võidu. Millised need ebaõnnestused olid, see on spordiringkondadele hästi teada, ja nende veel kord nimetamine oleks vast liigseks kibedustunde tekitamiseks, n. n. süüdlaste juures.

Poola võitis kolmikvõistluse viiendat korda, üks kord on võitnud Läti. Punktid jagunesid: Poola 131, Eesti 127 ja Läti 78. Veel enne viimast ala oli Poolal ja Eestil võrdselt punkte — 120:120, enne seda Eesti koguni vedas. Kuid 4×400 m-is, mis oli viimaseks alaks, oli Poola paremus ilmne ja ta rühkis Eestist 4 punktiga mööda. Läti püsis l. a. eeskujul peksupoisi osas. Tema mõjutas ülejäänud kahe rahvuse rivaliteeti väga vähe. Siiski niivõrra, et viie punkti võrra tasandas Eesti-Poola punktide vahet. Sest lahutades kolmikmaavõistluse kaksikmaavõistlusteks saame järgmised iseseisvad maavõistluste punktide-vahekorrad: Poola-Eesti 84,5:75,5, Eesti-Läti 101,5:58,5 ja Poola-Läti 95,5:64,5. Seega oleks Poola ilma Läti vahelesegamiseta Eesti üle võitnud mitte nelja, vaid üheksa punktiga.

Seekordse, kuuenda, kohtamisega lõppes Eesti-Läti-Poola kolmikmaavõistluste teine ring. Usutavasti alustatakse kolmandat ringi pärast Berliini olümpiamängusid — 1937. a. Tallinnas avaldasid poolakad seks vastavat nõusolekut.

Kuuenda kolmikmaavõistluse kolmeks parimaks eestlaseks olid: A. Viiding, võitja kuulitõukes (15.61) ja kettaheitel (46.12), R. Toomsalu, võitja 100 ja 200 m-is, ning A. Kuuse, kõrgushüppe võitja uue Eesti rekordiga (1.94). Neist kolmest tundus kõige üllatuslikumana R. Toomsalu kahekordne võit, kuigi osa asjatundjaid seda ette pidasid täiesti võimalikuks. Viimase asjaolu tõttu oli positiivselt suuremaks üllatuseks A. Petermani platseerumine 10.000 m-is teisena, misjuures mees lisaks saavutas F. Beldinski rekordile väga lähedase aja. Veel edasi oli üllatuseks J. Ernalt teivashüppes 3.70, kuigi ta selle meie oludes tubli tehnilise tulemusega jagas ainult 4. ja 5. kohta. Teisedki eestlased olid enamikus väga tublid, ületades rida isiklikke ja Eesti tänavusi rekorde.

Poola saavutas 16-nest alast üheksal ja Eestis seitsmel alal esikohad, kuna Läti seevastu jäi ilma ühegi esikohata. Kaksikvõite oli Poolal neli ja Eestil üks. Huvitav on märkida veel seda, et eestlastel oli

viimaseid, s. o. kuuendaid kohti ainult üks. See juhtus 800 m-is F. Dunkeliga, kuigi mees purustas isikliku rekordi (A. Klumbergi stoppeeritult 1.59,6). F. Dunkel oli seega siiski tubli.

Kolmikmaavõistluse tehnilised tulemused olid:

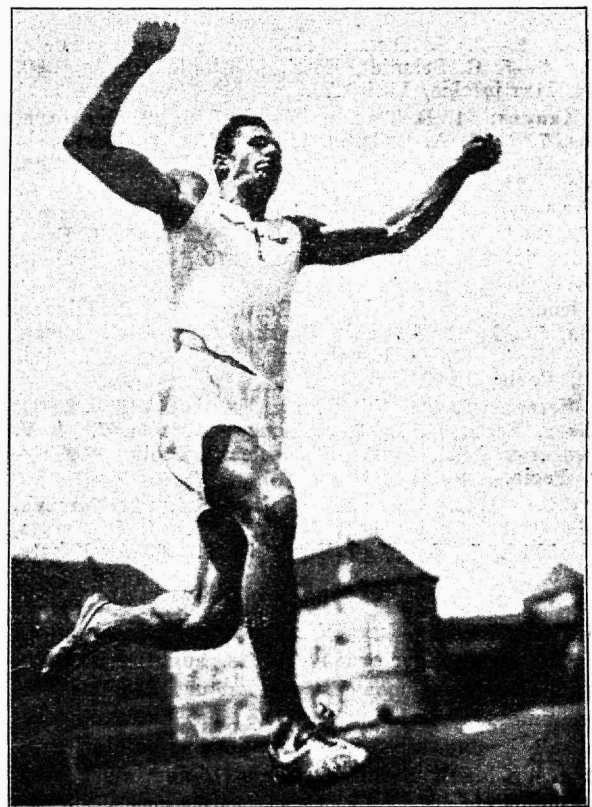
100 m: 1. R. Toomsalu, Eesti, 11,3. 2. E. Pahrups, Läti. 3. Tesiorovski, Poola. 4. V. Rattus, Eesti. 5. Trojanovski, Poola. 6. A. Feldhuns, Läti.

200 m: 1. R. Toomsalu, Eesti, 22,8. 2. Biniakovski, Poola, 23,0. 3. V. Rattus, Eesti, 23,2. 4. E. Pahrups, Läti, 23,2. 5. A. Feldhuns, Läti, 23,5. 6. Seivak, Poola, 24,7.

400 m: 1. Biniakovski, Poola, 50,7. 2. A. Borozdins, Läti, 51,4. 3. F. Ütt, Eesti, 51,8. 4. V. Nesterov, Eesti, 52,0. 5. Zavierja, Poola. 6. V. Strazdinsch, Läti.

800 m: 1. Kucharski, Poola, 1,57,2. 2. Maszevski, Poola, 1,58,2. 3. A. Jür lau, Eesti, 1,58,4. 4. V. Krastinsch, Läti, 1,58,8. 5. V. Vinslavs, Läti. 6. F. Dunkel, Eesti.

1500 m: 1. Kucharski, Poola, 4,04,8. 2. A. Jür lau, Eesti, 4,05,8. 3. E. Prööm, Eesti, 4,07,8. 4. R. Balodis, Läti, 4,07,8. 5. V. Stuklis, Läti, 4,07,8. 6. Orlovski, Poola, 4,10,0.

Eurooparekordi-mees K. LEICHUM, kes hiljuti seadis uue Euroopa rekordi kaugushüppes — 7.73.

Odavasti ja hõlpsasti!
Kasutage võimalust saata

TORGSIN'i läbi

sugulastele ja tuttavaile Nõukogude Liitu

RAHASAADETISI ja PAKKE

Ülesandmisi EESTI KROONIDES toimetatakse Tallinnas, Juudi Ühispangas,
Vene tn. 6

5000 m: 1. Noji, Poola, 15.20,0. 2. R. Vihtols, Läti, 15.24,4. 3. Fialka, Poola. 4. E. Prööm, Eesti, 15.30,6. 5. R. Sams, Eesti. 6. E. Laipenieks, Läti.

10.000 m: 1. Noji, Poola, 32.28,0. 2. A. Peterman, Eesti, 32.35,6. 3. Fialka, Poola, 32.44,0. 4. O. Puke, Läti, 32.53,0. 5. J. Anier, Eesti, 33.16,0. 6. N. Maleiko, Läti, 34.01,8.

4×100 m: 1. Eesti (A. Hirv, E. Susi, V. Rattus ja R. Toomsalu) 43,5 (uus Eesti rekord). 2. Poola 43,9. 3. Läti 44,0.

4×400 m: 1. Poola 3.24,8. 2. Eesti (F. Ütt, G. Beckman, A. Pau ja V. Nesterov) 3.27,3. 3. Läti 3.32,0.

110 m tõkkeid: 1. Niemec, Poola, 16,1. 2. Haspel, Poola, 16,1. 3. E. Rähn, Eesti, 16,3. 4. A. Paluvere, Eesti, 16,7. 5. F. Frilings, Läti. 6. A. Martinfelds, Läti.

Kõrgus: 1. A. Kuuse, Eesti, 1,94 (uus E. rekord). 2.—3. J. Dimza, Läti, ja Plavczyk, Poola, 1,85. 4.—5. G. Schmidt, Eesti, ja Chmiel, Poola, 1,80. 6. A. Martinfelds, Läti 1,70.

Kaugus: 1. E. Tamm, Eesti, 7,15. 2. Plawczyk, Poola, 7,12. 3. A. Rudzitis, Läti, 6,96. 4. A. Berzinsch, Läti, 6,93. 5. N. Küttis, Eesti, 6,86,5. 6. Hofman, Poola, 6,74.

Teivas: 1.—2. Sznajder ja Moronczyk, Poola, 3,96. 3. E. Ärman, Eesti, 3,80. 4.—5. J. Erna, Eesti, ja K. Liepinsch, Läti, 3,70. 6. J. Palens, Läti, 3,60.

Kuul: 1. A. Viiding, Eesti, 15,61. 2. Tilgner, Poola, 15,20. 3. J. Suuk, Eesti, 14,27. 4. J. Dimza, Läti, 14,19. 5. V. Rosenbergs, Läti, 13,95. 6. Siedlecki, Poola, 13,40.

Ketas: 1. A. Viiding, Eesti, 46,12. 2. O. Erikson, Eesti, 45,19. 3. J. Dimza, Läti, 44,77. 4. V. Rozenbergs, Läti, 42,42. 5. Siedlecki, Poola. 6. Tilgner, Poola.

Oda: 1. Lokajski, Poola, 63,15. 2. Turczyk, Poola, 63,08. 3. G. Sule, Eesti, 61,45. 4. O. Jurgis, Läti, 59,80. 5. Mägi, Eesti, 58,40. 6. A. Kikuts, Läti, 57,30.

JÄRGMISEKS kergejõustiku-maavõistluseks oli kohtamine Soomega 17. ja 18. aug. Poris. Kui

1. a. esimese maavõistluse kaotust Soomele võisime nimetada valutuks kaotuseks, siis seekord oli kaotus kibedusttekitav. Arvestamata teatejooksudega, võitis Soome ülejäänud 16-nest alast kaheksateistkümmend ala kaksikvõitudega (!). Eesti saavutas üldse ainult kaks esikohta, ka mitte rohkem teisi kohti. Punktide vahekord 130:52 Soome kasuks. Täiesti tabavalt pealkirjastab Suomen Urheilu-

lehti maavõistluste kirjeldust „Suomi nytki Eestin“, s. t. Soome nülgis Eesti.

Eesti meeskonnast puudusid Budapesti üliõpilasmängudele sõitnud A. Viiding, G. Sule, O. Erikson, R. Toomsalu ja E. Ärman, kelle kaasaõistlemine oleks, võib-olla, jätnud soomlastele ainult napi võidu. Nüüd aga esindas Eestit peagu B-garnituur, vähemalt samavõrra oli Eestil Pori-maavõistlusel teine garnituur, nagu soomlastelgi. Vaatamata et Eestil oli väljas nõrk garnituur, oli Pori maavõistlust jälgima tulnud esimesel päeval 3000 ja teisel päeval 5000 vaatajat.

Lohutuseks maavõistluse rekordselt suurele kaotusele olid K. Annamaa ja A. Kuuse ekstraklassilised tulemused. K. Annamaa tagajärge vasaraheites võib nimetada koguni sensatsiooniks. 53.07 oli püstitamise momendil Euroopa teine ja maailma kolmas tänavune mark. A. Kuuse väga stabiilsena küündis jälle paar sentimeetrit üle 1.90-ne. N. Küttise vorm on paranemas. Kaugushüppes tuli soomlase järgi teiseks 7.05, mis mehe isikliku tänavuse rekordi kordamine, ja kolmikhüppes saavutas Eesti rekordist parema tulemuse — 14.43, millega aga kahjuks ei pääsenud ettepoole 3. kohast. V. Rattus üllatas U. Salmise võitmisega 200 m-is. U. Salminen oli teatavasti 1. a. Eesti-Soome maavõistluse võitja nii 100 kui ka 200 m-is.

Eesti-Soome maavõistluse-rekordid purustati 3000 m-is ja kõigis hüpates ning korraldi 100 m-is ja 110 m tõkkejooksus.

Maavõistluse tehnilised tulemused:

100 m: 1. A. Tammisto, Soome, 10,8. 2. T. Sariola, Soome, 10 sm järel. 3. J. Toomre, Eesti, 11,2. 4. V. Rattus, Eesti.

200 m: 1. A. Tammisto, Soome, 23,1. 2. V. Rattus, Eesti, 23,3. 3. U. Salminen, Soome, 23,5. 4. F. Ütt, Eesti, 25,4.

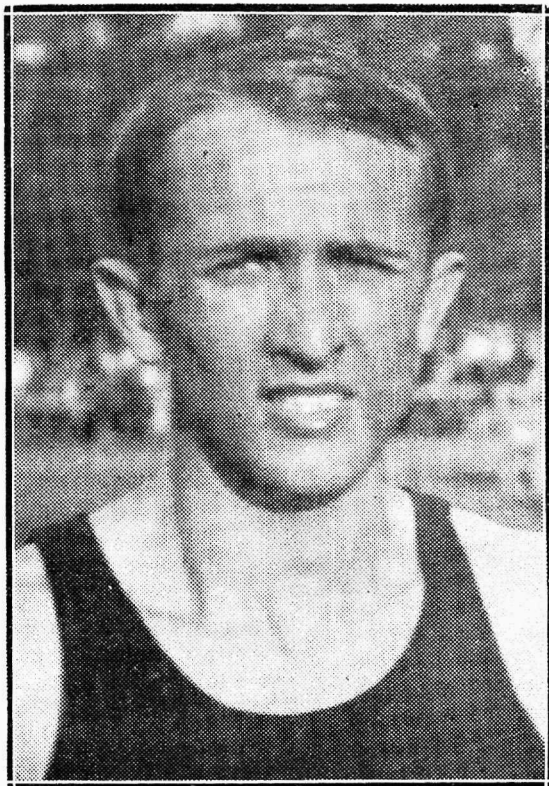
400 m: 1. A. Järvinen, Soome, 52,3. 2. E. Fabricius, Soome, 52,6. 3. F. Ütt, Eesti, 53,6. 4. V. Nesterov, Eesti, 54,3.

800 m: 1. H. Larva, Soome, 1.59,0. 2. H. Vanttilä, Soome, 2.00,0. 3. A. Jürtau, Eesti, 2.00,9. 4. F. Dunkel, Eesti, 2.03,0.

1500 m: 1. M. Matilainen, Soome, 4.06,8. 2. G. Höckert, Soome, 4.07,0. 3. E. Prööm, Eesti, 4.09,2. 4. A. Jürtau, Eesti, 4.24,2.

Karl Fatal

In memoriam

Saatusel halastamatud raudsed löögid ei vali mi-
da või keda purustada. Kõike elavat ta valitseb
julma ükskõiksusega, lüües sügavaid parandamatuid
haavu just sinna, kus tuikav elurõõm algamas kõrget
tähtlendu.

Ei ole enam Sind, kallid sõber Karl! Kesk looduse

täiuslikemat õitsemist, keset kiirgavat päikesekulda
Sa lahkusid meist jäävalt...

Valdab põhjatu kurbus, närv valu, kuid ometi
ei suuda sõprade valupisarad Sind tuua tagasi.

Olid aus, õiglane ja otsekohene; olid tublim tub-
limatest me röömudes ja muredes. Vaeslapsena elu-
raskustega võideldes, suutsid rajada endale elutee.
Täis lootusi ja puhkevat optimismi oli Su rind, tul-
vil julgeid unistusi ja kauneid kavatsusi, nagu need
võivad peituda oma jõul elutee rajanud 23-aastase
noormehe rinnas.

Sinu võimas elutahe, lahtine mõistus, kohuse-
truudus ja visa püüdlikkus rajasid Sulle igalpool si-
leda tee ja suure sõprade ringi. Sa olid meie suureks
olümpialootuseks. Ihkasid ka ise kõigest hingest kõr-
ge sihi poole. Su soov oli aidata rahvaste suurimail
spordipidustusil sini-must-valge võidumasti.

Olid üks neid väheseid, kellele asetati tõsiseid
lootusi, kindlas veendumuses, et Sa suudad täita
neid.

Karm saatus tõmbas jämeda joone Sinu ideaali-
dele ja meie ootustele. Lahkusid meist...

Me elamused, — röömud ja mured, lootused ja
pettumused varisevad lõpuks kõik hauda. Midagi ei
ole jääv, kõik kaob...

Sinu ootamatu surm oli raskeks hoobiks tõusurada
sammuvale Eesti spordile, talumatuks haavaks tuhan-
deile sõpradele.

Kuigi kõikvõimas aeg neile haavadele puistab
unustuse tuhka, — mälestus Sinust jääb püsima kus-
tumatute, kuldsete tulikirjadega.

Puhka rahus unustamatu sõber!

Olgu Sul rahulik puhkamine armastatud kodumaa
mullas!

H. Mikkin.

5000 m: 1. T. Mäki, Soome, 15.22,2. 2. O. Lämsä,
Soome, 15.24,0. 3. R. Sams, Eesti, 16.12,0. 4. A. Pe-
terman, Eesti, 16.30,0.

3000 m: 1. H. Piispanen, Soome, 8.46,0. 2.
K. Pekuri, Soome, 8.49,0. 3. E. Prööm, Eesti, 8.58,8.
4. R. Sams, Eesti, 9.18,0.

4×1000 m: 1. Soome 43,3. 2. Eesti 45,0.

400+300+200+100 m: 1. Soome 2.04,2. 2. Eesti
2.06,6.

110 m tõkkeid: 1. A. Järvinen, Soome, 15,6.
2. J. Huovinen, Soome, 3½ m järel. 3. E. Rahn,
Eesti, 16,3. 4. A. Paluvere, Eesti, 16,5.

Kõrgus: 1. A. Kuuse, Eesti, 1,92. 2. Havu-
linna, Soome, 1,85. 3. L. Kalima, Soome, 1,85. 4.
G. Schmidt, Eesti, 1,70.

Kaugus: 1. L. Välimaa, Soome, 7,08. 2. N.
Küttis, Eesti, 7,05. 3. U. Nissilä, Soome, 6,99. 4. E.
Tamm, Eesti, 6,97.

Kolmik: 1. O. Suomela, Soome, 15,01. 2. K.
Ilovaara, Soome, 14,66. 3. N. Küttis, Eesti, 14,43.
4. A. Raska, Eesti, 13,22.

Teivas: 1. E. Vesanen, Soome, 3,83. 2. Aalto
Reinikka, Soome, 3,61. 3. H. Kobbin, Eesti, 3,40. 4.
J. Erna, Eesti, 3,20.

Kuul: 1. S. Bärlund, Soome, 15,21. 2. K. Vim-
pari, Soome, 14,41. 3. J. Suuk, Eesti, 13,87. 4. A.
Kreek, Eesti, 13,78.

Ketas: 1. E. Kenttä, Soome, 45,32. 2. K.
Ackren, Soome, 42,94. 3. E. Lilinthal, Eesti, 42,90.
4. K. Annamaa, Eesti, 40,55.

Oda: 1. K. Toivonen, Soome, 63,21. 2. H.
Vainio, Soome, 62,67. 3. A. Mägi, Eesti, 55,67. 4.
H. Kobbin, Eesti, 55,36.

Vasar: 1. K. Annamaa, Eesti, 53,07 (uus re-
kord). 2. G. Hannula, Soome, 48,87. 3. J. Siltanen,
Soome, 48,75. 4. J. Suuk, Eesti, 28,64.

E. Lilienthal teiskordselt kümnevõistlusemeister

Kümnevõistluse-esivõistlused, mis peeti juuli lõpul Tallinnas, kujunesid ka seekord osavõtjate-napiks. Startis ainult kaks meest. Lohutuseks oli meeldiva üllatusena E. Lilienthalilt üle 7000 punkti saavutamine. Tagajärjega 7026,395 punkti on E. Lilienthal paremuselt Eesti kõigi aegade kolmas kümnevõistleja ja üldse kolmas mees üle sarvilise tuhande punktide arvu. Ka teiselt startijalt, P. Saretokilt, võis pärast esimese päeva punktide kogusummat — 3577,76 — loota 7000 punktini küündumist, kuid teisel päeval osutusid nõrkadeks heitedvisked, ning mees oli sunnitud leppima 6612,43 punktiga, millega ta siiski on Eesti kõigi aegade neljas kümnevõistleja.

E. Lilienthal on momendil ainsaks (kui mitte arvestada G. Sulega), kes võiks purustada A. Klumbergi 23 aastat püsinud rekordi — 7485,61 p. Vastavalt 100 m katmisele 11,3-ga peaks ta 400 m jooksma tunduvalt paremini kui seekordsetel esivõistlustel (57,0). Edasi võib ta parandada kettaheite, odaviske, kõrgus- ja teivashüppe tagajärgi. Spetsiaalse kümnevõistluse treeningu järgi 7500 p. saavutamine E. Lilienthalilt pole võimatu.

E. Lilienthali tulemused 7026,395 punkti saavutamisel olid: 100 m — 11,3, kaugus — 6,70, kuul — 13,40, kõrgus — 1,65, 400 m — 57,0, 110 m — 17,4, ketas — 41,83, teivas — 3,00, oda — 49,46 ja 1500 m — 5,17,4.

E. Lilienthal tuli meistriks teist korda järjest.

Olgu märgitud, et punkte arvestati meil veel vana punktide-tabeli alusel, kuigi maailmas ametlikult on kehtiv Soome punktide-tabel. Viimase alusel on E. Lilienthali tulemus mitte üle 7000 punkti, vaid 6178 punkti.

Uus rekord 50 km jalgrattasõidus

Tallinna Jalgrattaklubi korraldas Tallinnas jalgrattavõistluse 50-km distantsil, alguse ja lõpuga Ülemiste järve ääres. Sõidu tegid kaasa üheksa jalgratturit, neist kuus Tall. Jalgrattaklubist. Kaheks tugevamaks konkurendiks osutusid meie parimad jagratturid Harald Feldman (Tall. Jalgrattaklubi) ja Arnold Jensen (ÜENÜ Rõusa osak. Pärnumaal). Tugevas konkurentsis tuli võitjaks ja püstitas uue Eesti rekordi ajaga 1.29.25,8 Harald Feldman. Senine rekord oli 1.32.00,0. Arnold Jensen jäi Feldmanist ainult 10 m ümber maha. Kolmandaks jäi Julius Andreller Tall.

Jalgrattaklubist, kes teel oli rohkesti kaotanud aega korduva kummide parandamisega. Tema aeg oli 1.35.44,0.

Eesti maavõistluse võit laskmises

Eesti-Soome järjekordne korrespondents-laskevõistlus lõppes tänavu Eesti 33-silmalise võiduga. Maavõistluse otsustas Eesti kasuks 36-silmaline edu väikekalibriilistest püssidest, sest täiskalibriilistest püssist võitis Soome, nimelt 3 silmaga. Silmade kogusummad: Eesti 10.491, Soome 10.494.

Tagajärgedelt kuulusid võistlused parimasse maailmaklassi. Individuaalselt saavutati otse hülgetagajärgi. Kümme meest ületas või kordas senist maailmarekordi, mis 300 m distantsil kolmest asendist à 20 lasku on 1929. aastast schveitslase Hartmanni nimel 526 silmaga. L. Viljus saavutas Eesti uue rekordina 547 silma. Uusi Eesti rekorde püstitati ka üksikasenditest: J. Vilberg lamades 198 ja A. Reinvald püsti 173 silma.

Viis eestlast pääses maavõistluse saavutustega suurmeistrite klassi: L. Viljus, J. Kärner, J. Vilberg, A. Liiver ja V. Jaanson. Nim. mehed said kuldmärgi.

Lydia Raudsepp-Erikson edasi Eesti parim naissportlane

Naiste kergejõustiku-esivõistlused korraldati koos kümnevõistluse esivõistlustega. Ka tänavu tuli punktide-auhinna võitjaks Lydia Raudsepp-Erikson, kes tuli Eesti meistriks kolmel alal — kuulitõukes, kõrgushüppes ja odaviskes. Ilse Uus võitis kaks meistritiitlit — 100 m ja 400 m. Kettaheite meistritiitel langes Olli Partsile võistluste parima tagajärjega. Parts kettaheites on parandanud oma isiklikku rekordi iga võistlusega ja ähvardab sügisel ületada ametliku Eesti rekordi. Lydia Ots võitis kaugushüppes meistritiitli. 5 meetri piiri ületamisest jäi tal väga vähe puudu. 4×100 m teadejooksus tuli pinevas konkurentsis meistritroonile ÜENÜTO esimene naiskond koosseisus Rauge, Kallismaa, Uus ja Arras ajaga 54,8 sek. Seltsidest tuli sedapuhku kohale võistluste korraldaja — ÜENÜTO 69 punktiga. Tema konkurent — Akadeemiline Spordiklubi — jäi teisele kohale 51 punktiga, millest L. Raudsepp-Erikson üksinda tõi 29 punkti! Kolmandaks jäi Tallinna Kalev 19 p., neljandaks Pärnu Vaprus 16 p. ja viiendaks Russ 10 punktiga.

EESTI SPORDILEHT

SPORDITEADUSLIK KUUKIRI

Nr. 8

23. august 1935

16. aastak.

Esivõistluste tehnilised tulemused olid:

100 m — Eesti meister Ilse Uus (ÜENÜTO) 13,6; 2. Olga Arras (ÜENÜTO) 14,0; 3. Lydia Ots (Tall. Kalev); 4. Elfriede Kallismaa (ÜENÜTO); 5. Melita Hopp (ASK); 6. Gertrud Vabrit (Pärnu Vaprus).

400 m — Eesti meister Ilse Uus (ÜENÜTO) 68,7; 2. Gertrud Vabrit (Vaprus) 70,0; 3. Elfr. Kallismaa (ÜENÜTO); 4. Erika Mägi (Kalev); 5. Lydia Raudsepp-Erikson (ASK); 6. Inga Blootz (ASK).

4×100 m — Eesti meister ÜENÜTO. 1. naiskond 54,8; 2. ASK (Blootz—Erikson—Niggol—Hopp); 3. ÜENÜTO 3. naisk.; 4. XENÜTO 4. naiskond.

Kõrgshüpe — Eesti meister Lydia Raudsepp-Erikson (ASK) 1.43; 2. Olga Arras (ÜENÜTO) 1.40; 3. Lydia Ots (Kalev) 1.35; 4. Marie Pelt (Vaprus) 1.35; 5. Olga Parts (ÜENÜTO) 1.30; 6. Bertha Telling-Niggol (ASK) 1.25.

Kaugus — Eesti meister Lydia Ots (Kalev) 4.96; 2. O. Arras (ÜENÜTO) 4.84; 3. L. Raudsepp-Erikson (ASK) 4.68; 4. J. Uus (ÜENÜTO) 4.67. 5. E. Mägi (Kalev) 4.59; 6. A. Parmson (ASK) 3.92.

Kuul — Eesti meister L. Raudsepp-Erikson (ASK) 11.15; 2. H. Ceburina (Russ) 10.11; 3. B. Niggol (ASK) 9.53; 4. O. Parts (ÜENÜTO) 9.28; 5. J. Uus (ÜENÜTO) 8.58; 6. J. Hopp (ASK) 8.38.

Ketas — Eesti meister O. Parts (ÜENÜTO) 36.67; 2. L. Raudsepp-Erikson (ASK) 32.28; 3. B. Niggol (ASK) 30.000; 4. L. Palo (Vaprus) 29.91; 5. M. Pelt (Vaprus) 29.34; 6. J. Uus (ÜENÜTO) 25.78.

Odavise — Eesti meister Lydia Raudsepp-Erikson (ASK) 31.69; 2. N. Tscheburova (Russ) 31.00; 3. Asta Schmidt (ÜENÜTO) 29.34; 4. Bertha Telling-Niggol (ASK) 29.31; 5. Marie Pelt (Vaprus) 28.26; 6. Daisy Ugam (ÜENÜTO) 27.32.

200 m (väljaspool esivõistluste kava) — 1. J. Uus (ÜENÜTO) 28,5; 2. E. Kallismaa (ÜENÜTO) 29,53; 3. L. Raudsepp-Erikson.

Samm edasi Eesti mootorspordi arengus

26. augustil sõidab O. Veldeman Soome, kus võistleb 1. septembril Tampere Soome parimate mootorratturitega.

See on esimene kord, kus Eesti mootorrattur võistleb Soomes ja seepärast on Veldemanni sõidul ja tema edukusel Tampere väga suur tähtsus Eesti mootorspordi ajaloos. Võib öelda, et on saanud aeg, millal

Ilmub Eesti Spordi Keskliidu väljaandel iga kuu 20. päeval.

Toimetus ja talitus: Tallinn, Raekoja pl. 9. Tel. 444-28

Talitus avatud iga äripäev kl. 9—3.

TELLIMISHIND: aastaks 3 krooni, 1/2 a. 1 kr. 50 snt., 1/4 a. 75 snt.

Välismaale aastaks 4 krooni, 1/2 a. 2 krooni, 1/4 a. 1 kroon.

Tellimiste vastuvõtm. talituses, kõigis posikontorites ja ajakirianduse kontorites

KUULUTUSTE HIND: välimine kaas ja tekstis: 1/1 lhk. Kr. 50.—,

1/2 lhk. Kr. 25.—, 1/4 lhk. Kr. 12.50; sisemised 1/1 lhk. Kr. 40.—,

1/2 lhk. Kr. 20.— 1/4 lhk. Kr. 10.—.

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU: talitus, Raekoja pl. 9, tel. 444-28,

ja ajakirianduse kontorid.

Üksiknumber 25 senti.

ka meie mootorspordi hakatakse välismaal hindama ja meie meeste tehta ettepanekuid välismaal võistlemiseks.

Eesti mootorsport on arenenud kiirelt, vist kiiremini kui meil ükski teine spordiala. Kolm-neli aastat tagasi olime sel spordialal algajad, nüüd on meil aga juba oma tippmehed, kes suutelised võistleva välismaa parimatega, kui selleks antakse vaid võimalusi.

See viimane, võimaluste saamine, ongi seni olnud meie mootorrattasportlastele senisest veel suurema edukuse takistajaks. Tingitud on see sellest, et mootorsport on väga kallis. Meie parimad sõitjad ei suuda ise endile muretseda tugevaid spetsiaalmasinaid, vaid peavad sõitma firmade masinatega. Firmad, kes aga huvitatud ainult reklaamist, tahavad, et nende masinatega sõidetaks ainult kodumaal. Sest milleks lasta meest oma masinaga välismaale võistleva, kui seal on küllaltki teisi võistlejaid, kes teatava mootorratta-firma lippu kõrgel hoiavad. Eeltoodud põhjusel pidi O. Veldemanni juba kevadel ühest võistlusest Soomes loobuma. Firma ei annud lihtsalt masinat ja parata polnud midagi.

Eesti noore mootorspordi suursündmuseks töötab kujuneda 15. sept. Pirita-Kose ringteel peetav Eesti suursõit — Estonian T. T. Seda suurvõistlust peetakse juba kolmandat aastat, kuid varematal aastatel pole ta olnud nii laiaulatuslik, kui tänavu. On juba kindel, et Eesti parimate mootorratturite kõrval võistlevad Estonian T. T.-l 11 soomlast, 4 sakslast ja paar rootslast. Seega täiesti rahvusvaheline suursõit, nagu neid korraldatakse välismaal sadade tuhandete pealtvaatajate osavõtul.

OSTES KODUMAA
KAUPA, KINDLUS-
TATE OMA KAAS-
KODANIKELE
TÖÖD JA LEIBA

A/S.

KREENBALT

JÄRGMISTE KODUMAA TEKSTIILVABRI-
KUTE MÜÜGIKESKKOHT JA PEALADU:

**BALTI PUUVILLA KETRAMISE
JA KUDUMISE VABRIKU A-S.
KREENHOLMI PUUVILLASAA-
DUSTE MANUFAKTUURI O-Ü.
SINDI TEKSTIILVABRIKUTE
ÜHISUS, end. Vöhrmann ja poeg.
EESTI NIIDIVABRIKU ÜHISUS.**